

Srebrna medalja Apimondie podeljena reviji Slovenski čebelar - Vancouver 1999

Mednarodni čebelarški kongres Apimondie,
Ljubljana, 24.-29. avgust 2003

letnik CIV - leto 2002

5

SLOVENSKI ČEBELAR

LETO 1873 - ZAČETEK PERIODIČNEGA ČEBELARŠKEGA TISKA NA SLOVENSKEM

Prostovoljni prispevki za Čebelarški center Slovenije 142

ČEBELARJEVA MESEČNA OPRAVILA

Franc Prezelj: Čebelarjeva opravila v nakladnem panju v maju 143

Franc Panker: Čebelarjeva opravila v AŽ panju v maju 146

Mira Jenko - Rogelj: Veterinarski nasveti za maj 148

BOLEZNI ČEBEL

Milan Meglič: Čebelarji, pravočasno pripravite načrt zatiranja varoe 150

ČEBELARSKI KONGRES

Anton Tomec: Redni enainpetdeseti občini zbor Čebelarске zveze Slovenije (1. del) 153

Franc Grajzar: Moji vtisi o mednarodni čebelarско-prodajni razstavi in čebelarском seminarju Čebelarске zveze Slovenije 155

IZKUŠNJE NAŠIH ČEBELARJEV

Marjan Debelak: Čebelnjaki za apiterapijo 156

OBLETNICE

Jožef Velikonja – 90-letnik 158

Jože Humar – 80-letnik 158

Rudi Brajdih – 80-letnik 158

IZ DRUŠTVENEGA ŽIVLJENJA

Štefan O. Brvar: 80 let Čebelarskega društva Trbovlje (1921–2001) 159

Anton Rozman: Ob 210. obletnici izida prve tiskane slovenske čebelarске knjige izpod peresa Janeza Goličnika 160

Andrejka Klajžar: Praznovanje 50-letnice Čebelarskega društva Dornava in razvitje prapora 162

V SPOMIN 164

MALI OGLASI 156, 167

Voluntary Contributions to the Beekeepers' Centre of Slovenia

THIS MONTH'S WORK FOR BEEKEEPERS

Franc Prezelj: Beekeepers Jobs in Multiple-Story Hive in May

Franc Panker: Beekeepers Jobs in AŽ Hive in May

Mira Jenko-Rogelj: Veterinary Advice for May

BEE DISEASES

Milan Meglič: Beekeepers, Prepare Your Varroa Control Schedule in Time

BEEKEEPER' CONGRESS

Anton Tomec: The 51st AGM of the Beekeepers' Association of Slovenia (Part I)

Franc Grajzar: My Impressions of The International Beekeepers Sales Exhibition and The Seminar on Beekeeping, Organized by The Beekeepers' Association of Slovenia

OUR BEEKEEPERS' EXPERIENCES

Marjan Debelak: Apiaries Designed for Apitherapy

ANNIVERSARIES

Jožef Velikonja – an 90-year old

Jože Humar – an 80-year old

Rudi Brajdih – an 80-year old

FROM SOCIETY LIFE

Štefan O. Brvar: The 80th Anniversary of the Trbovlje Beekeepers Society

Anton Rozman: At the 210th Anniversary of the Appearance of the First Printed Slovenian Book on Beekeeping, Written by Janez Goličnik

Andrejka Klajžar: Celebration of the 50th Anniversary of the Domava Beekeepers Society and Hoisting of the Society's Banner

IN MEMORIAM

SMALL ADVERTISEMENTS

VABILO NA SLOVESNOST OB ODPRTJU ČEBELARSKEGA CENTRA SLOVENIJE

Upravni odbor Čebelarstva Slovenije vabi čebelarska društva, čebelarje in ljubitelje čebel, predvsem pa vse tiste, ki so kakor koli pomagali pri graditvi, da se udeležijo slovesnega odprtja Čebelarskega centra Slovenije.

Slovesnost bo v nedeljo, 26. maja 2002, v Čebelarskem centru Slovenije, Lukovica 8, Brdo pri Lukovici.

PROGRAM SLOVESNOSTI:

- Ob 11.00** – Zbiranje udeležencev pri Čebelarskem centru Slovenije ter ogled trgovskega in gostinskega dela Čebelarskega centra (do 15.00).
- Ob 12.00** – Zbor praporščakov
- Ob 13.00** – Začetek kulturnega programa.
- Ob 15.00** – Začetek slovesnega odprtja Čebelarskega centra Slovenije:
- pozdravni nagovor župana Občine Lukovica g. Anastazija Živka Burje,
 - slavnostni govor predsednika ČZS g. Lojzeta Peterleta,
 - slavnostni nagovor ministra za kmetijstvo g. mag. Franca Buta ter slovesno odprtje Čebelarskega centra Slovenije.
 - Posvetitev Čebelarskega centra Slovenije, kapelice sv. Ambroža in drugih poslopj v okviru ČCS bo opravil nadškof in slovenski metropolit g. dr. Franc Rode.

Vljudno vabljeni!

Lojze Peterle,
predsednik Čebelarstva Slovenije

NE SPREGLEJTE!

PRAPORŠČAKI IN PRAPORI – PRIJAVE KOSIL

Prosimo vodstva društev, da organizirajo in prijavijo prihod praporščakov na slovesnost, ker bomo na terasi v prvem nadstropju Čebelarskega centra pripravili posebna stojala za prapore. Praporščake prosimo, da s prapori pridejo na prireditveni prostor v nedeljo, 26. maja, ob 12. uri. Vsa društva, ki bodo obisk prireditve organizirala skupinsko (z avtobusi), prosimo, da na ČZS **do 15. maja pisno najavijo število udeležencev in prav tako pisno rezervirajo kosila**. Za avtobuse bo dostop na Brdo iz glavne ceste v Prevojah pri Lukovici po cesti proti Zlatemu Polju.

ZBIRANJE PRISPEVKOV ZA SREČELOV

Čebelarstva Slovenije bo 26. maja pri Čebelarskem centru Slovenije pripravila tudi srečelov, da bi z zbranimi sredstvi vsaj delno poravnala stroške organizacije te prireditve. Organizacijo srečelov je prevzelo Čebelarsko društvo Mengeš.

Čebelarstva Slovenije prosi čebelarska društva, čebelarje in podjetja, da prispevajo in pomagajo zbirati dobitke za srečelov. Vse, ki boste prispevali dobitke, prosimo, da po telefonu št. 041 723 122 pokličete g. Mateja Blejca, predsednika ČD Mengeš, in se z njim dogovorite o načinu prevzema dobitkov.

KULTURNOUMETNIŠKE SKUPINE VABIMO, NAJ SE PRIJAVIJO ZA NASTOP NA SLOVESNOSTI OB ODPRTJU ČEBELARSKEGA CENTRA SLOVENIJE

Pevske zборе, folklorne skupine, ansamble in druge kulturnoumetniške skupine ter posameznike, ki želijo nastopiti na slovesnosti ob odprtju Čebelarskega centra Slovenije 26. maja 2002, vabimo, naj najpozneje do 10. maja pokličejo tajništvo ČZS (tel. 01 421 79 40 ali GSM 031 236 041) in se dogovorijo o podrobnostih.

PROSTOVOLJNI PRISPEVKI za Čebelarški center Slovenije

Čebelarji so v delovnih akcijah opravili precej dela pri Čebelarškem centru Slovenije s prostovoljnimi delovnimi urami (številke pomenijo opravljene ure): **ČD Grosuplje** – Martin Bedene 7, Marjan Gačnik 15, Dane Galonja 8, Janez Godec 11, Anton Gramc 13, Franc Javornik 11, Jože Kocmur 7, Brane Mahovlič 15, Damjan Maver 15, Franc Mencin 10, Franc Pretnar 7, Anton Selan 11, Ivan Trontelj 7, Anton Vidic 22, Leopold Zabu-

kovec 7, Franc Zadravec 7, Franc Zavišek 11, Janez Žnidaršič 22; **ČD Mengeš** – Matej Blejec 25, Marija Blejec 21, Franc Pavrič 33, Minka Pavrič 9, Miha Kosec 10, Alojz Veselič 9, Jože Boštjančič 16, Avgust Bučar, Marjan Zavrl in Jože Groznik po 8, Anton Cirar 6 in Anton Tomec 17; **ČD Pobrežje** – Karel Sodec 8; **ČD Hoče** – Anton Babič 8; **ČD Lovrenc na Pohorju** – Vlado Pušnik 8, Marjan Slanič 9; **Vema Maribor** – Miran Bracko in Damijan Srnc po 3, Huso Bairič 8; **ČD Grosuplje** – Avgust Gril 9; **ČD Lukovica** – Albin Zajc 4; **ČD Maribor** – Franc Štraser in Milan Lasbajer 11; **ČD Selnica ob Dravi** – Jože Gorup 11; **ČD Lovrenc na Pohorju** – Vlado Pušnik 11; **Vema Maribor** – po 11 ur Stanko Kokot, Avgust Volmut, Stanko Lorbek, Zoran Zore in Huso Bairič; **ČZS** - Anton Tomec 11; **ČD Beltinci** – Štefan Balazič, Štefan Perša, Štefan Šemen, Avgust Bukovec, Avgust Zadravec in Štefan Zver - vsi po 8 ur; **ČD Kapca** – Jože Jakšič 8; **ČD Bakovci** – Franc Kovač in Štefan Kuhar po 8; **ČD Lendava** – Alojz Pahor in Jože Kleiderman po 8; **ČD Tišina** – Avgust Sinic 8; **ČD Hoče** – Peter Ogrizek, Jože Žunkovič, Vinko Šneider in Milena Šneider po 7; **ČD Pesnica** – Marjan Mlaker, Alojz Očkerl in Julij Pokorni po 8; **ČD Sv. Trojica-Lenart** – Polde Hameršak, Anton Žižek in Feliks Toplak po 8; **ČD Pesnica** – Julij Pokorni 10; **ČD Lovrenc na Pohorju** – Vlado Pušnik 4; **ČD Pobrežje** – Karel Sodec 10; **Vema Maribor** – Avgust Volmut 8 in Stanko Lorber 3; **ČD Zagorje** – Alojz Drnovšek, Nejc Drnovšek, Tomaž Gaberšek, Franc Grošel, Franci Grošel, Ivan Mizori, Leopold Sešlar, Marjan Skok, Jože Sladič, Nande Sirk, Metka Smrkolj, Jožef Smrkolj in Drago Šikovec po 5 ur in **ČD Radeče** – Jakob Kmetič in Gregor Bregar po 5 ur.

V korist ČCS so se potpinam odpovedali: Marjan Debelak 8.100, Jurij Senegačnik 4.860, Jože Babnik 1.620, Franc Marolt 11.840, Janez Poklukar 2.000, Aleš Gregorc 2.000, Mira Jenko Rogelj 9.330, Janez Grad 2.400, Brane Kozinc 5.800, Ciril Vidrih 10.680, Edvard Stropnik 18.220, Mirko Pavlin 10.950, Anton Rems 3.240, Franc Jeras 1.620, Anton Rozman 19.590, Silvo Posl 20.980, Jožef Švagelj 34.230, Pavle Zaletel 3.240, Brane Borštnik 4.140, Matej Blejec 2.670, Franc Javornik 3.040, Janez Levstik 9.480, Vladimir Jenček 7.730, Marjan Laura 13.710, Ivan Suštar 10.030 in Franc Grajzar 3.040 SIT.

Avtorskim honorarjem so se odpovedali: Norbert Jedlovnik 5.000 SIT, Stane Plut 11.000 SIT, Franc Panter 9.000 SIT, Franc Grajzar 9.000 SIT, Brane Borštnik 6.000 SIT, Vlado Rajner 4.000 SIT, Štefan Antolin 6.000 SIT, Danilo Kastelic 4.000 SIT, Branko Nemec 5.000 SIT in Janez Kolar 10.000 SIT. Čebelarstvo Božnar iz Polhovega Gradca je od promocije KBZ za ČCS odstopilo 200.000 SIT.

Posamezniki so za ČCS nakazali: Radoslav Žarkovič 1.000 SIT, Tine Bozja 6.000 SIT, Alojz Bukovec st. 20.000 SIT, Janko Pislak 300.000 SIT in Stane Sajevec 2.000 SIT.

V čebelarških društvih pa so čebelarji in društva skupaj zbrali letos: ČD Ajdovščina 28.220 SIT, Bakovci 26.800 SIT, Begunje pri Cerknici 2.000 SIT, Begunje-Karavanke 7.700 SIT, Beltinci 12.390 SIT, Bled 14.340 SIT, Braslovče 26.400 SIT, Brežice 68.200 SIT, Britof-Predoslje 51.500 SIT, Cerkno 89.320 SIT, Črenšovci 1.000 SIT, Črna na Koroškem 6.100 SIT, Dolsko 18.800 SIT, Dramlje 3.400 SIT, Goriče 23.000 SIT, Gorišnica 3.500 SIT, P. Dajnkova Gornja Radgona 90.540 SIT, Gornji Grad 15.020 SIT, Gotovlje 14.850 SIT, Griže 25.140 SIT, Carnica Grosuplje 15.100 SIT, Hoče 2.000 SIT, Hrastnik 14.000 SIT, Idrinja 252.900 SIT, A.Ž. Ilirska Bistrica 50.000 SIT, Kamnik 46.940 SIT, Kapca 10.000 SIT, Kokarje 18.250 SIT, Krška vas 36.450 SIT, Laško 9.300 SIT, Leskovec 35.800 SIT, Litija 32.620 SIT, Lj-Bežigrad 3.480 SIT, Ljutomer 10.330 SIT, Logatec 45.320 SIT, Lovrenc na Pohorju 6.000 SIT, Luče 20.000 SIT, Lukovica 167.200 SIT, Majšperk 218.550 SIT, Maribor 18.210 SIT, Mengeš 30.390 SIT, Metlika 50.000 SIT, Mežica 7.500 SIT, Moravske Toplice 24.710 SIT, Moste-Polje 15.700 SIT, Mozirje 36.000 SIT, ČD Murska Sobota 29.260 SIT, ČZ Murska Sobota 100.000 SIT, ČD Naklo 5.000 SIT, Novo mesto 11.420 SIT, Ormož 25.000 SIT, Pivka 56.200 SIT, Pobrežje 11.900 SIT, Dolomiti Polhov Gradec 38.200 SIT, Poljane-Gorenja vas 19.850 SIT, Ponikva 34.650 SIT, Predvor 32.870 SIT, Ptuj 54.000 SIT, Puconci 2.000 SIT, Radovljica 85.990 SIT, Ravne pri Sošanju 10.000 SIT, Rečica 2.000 SIT, Ribnica 28.630 SIT, Rogaška Slatina 56.750 SIT, Rogašovci 30.000 SIT, Samič 30.000 SIT, Sevnica 48.800 SIT, Sežana 19.350 SIT, Skaručna 9.300 SIT, Slovenj Gradec 37.100 SIT, Slovenska Bistrica 103.920 SIT, Solčava 35.000 SIT, Središče ob Dravi 30.000 SIT, Studenci-Pekre 3.110 SIT, Šempeter 4.500 SIT, Šempeter v Savinjski dolini 1.000 SIT, Šentjerneji 53.000 SIT, Šentrupert-Mirna 64.160 SIT, Škofja Loka 13.300 SIT, Šmarje pri Jelšah 6.200 SIT, Šmartno ob Paki 2.000 SIT, Tabor-Zalec 18.000 SIT, Tacen 103.950 SIT, Trebelno-Mokronog 10.000 SIT, Trebija 35.150 SIT, Tržič 3.600 SIT, Mlinšek Velenje 8.800 SIT, Velike Lašče 1.000 SIT, Veržej 3.990 SIT, Videm-Dobrepolje 4.700 SIT, Vinica 25.000 SIT, Vinska Gora 20.900 SIT, Vojnik 15.250 SIT, Vrhnika 17.500 SIT, Vuzenica-Muta 17.000 SIT, Zagorje 2.000 SIT in Žiri 12.000 SIT.

Koliko so prispevali posamezni čebelarji bomo objavljali po abecednem redu društev v naslednjih številkah Slovenskega čebelarja do konca leta. V tej številki so objavljeni vsi prispevki, ki so prispeli na ČZS do 9. aprila 2002, to je do zaključka redakcije.

Novi! Vzreja matic tudi na Primorskem *Novi!*

PLEMENILNA POSTAJA

Grant pod Golico

VASJA JUG

GRANT 1E • 5542 GRAHOVO OB BAČI

GMS: 031 254 995 • e-pošta: vasja_grant@hotmail.com

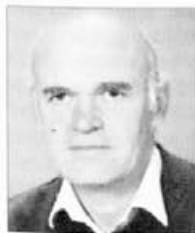
Sprejemamo naročila za kakovostne in označene matice iz odbranih matičarjev pod nadzorom KIS.

Vsem članom ČZS dajemo zelo ugoden popust ter dodaten količinski popust.

Se priporočamo!

ČEBELARJEVA OPRAVILA V NAKLADNEM PANJU V MAJU

Franc Prezelj – čebelarji mojster

Ob pravilni zazimovitvi in poznejši pravilni oskrbi čebel so se te že toliko razvile, da lahko maja pričakujemo prvo pomladansko točenje cvetličnega in tudi akacijevga medu. Proti koncu aprila v nižinah že pričakujemo medenje velikega smrekovega kaparja, čeprav to ni prav pogosto. Najbolj redna paša na smreki je

medenje malega smrekovega kaparja, ki se navadno pojavi v sredini maja in traja do konca junija. Najprej medu na niže ležečih območjih, potem pa se postopno seli proti višje ležečim sestojem smreke. Vse pomembnejša je paša na javorju, ki se pojavlja že maja in traja še v poznem poletju. Ob zdajšnjem načinu gospodarjenja z gozdovi lahko pričakujemo, da bo v prihodnosti prav javor postal naša najpomembnejša gozdna paša.

Narava je v bujni rasti, naše čebele, ki so – mimorede povedano – gensko prilagojene našim naravnim razmeram, ker tu domujejo že več milijonov let, imajo ritem svojega razvoja prilagojen tako, da v obdobju bujne rasti v naravi tudi same zelo hitro povečajo svojo številčnost, sočasno pa tudi donose v panju.

V tem obdobju ne smemo pozabiti na naravni nagon

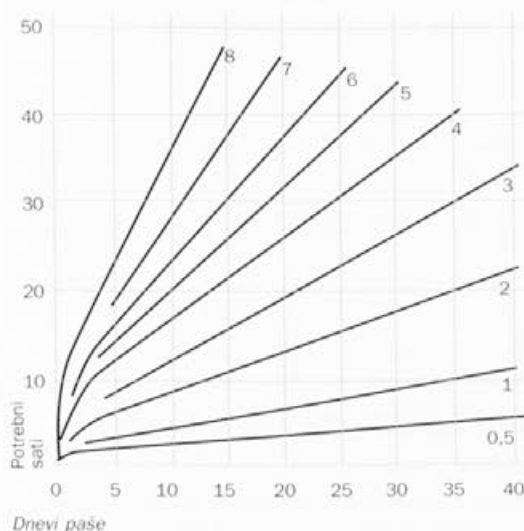
čebel za ohranitev vrste, saj se začenja čas rojenja. Pred približno sto leti, ko je trgovina s čebelami velik del sveta zalagala s čebelami z ozemlja zdajšnje Slovenije, so čebelarji med seboj tekmovali, kdo bo imel prvi roj. Čas je spremenil tudi trgovino s čebelami in njihovo vzrejo.

Sodobni čebelar ima drugačne cilje, na voljo pa ima tudi drugačno tehnologijo čebelarjenja. Čebele si podrejamo do te mere, da njihovo delovno vneto izrabljamo za čim večje donose medu. Tega bomo dobili največ, če nam bo uspelo čebele čim dalj časa ohraniti na vrhuncu razvoja, tik pred rojilnim razpoloženjem. Če pa nam družina uide v rojilno razpoloženje, jo za to sezono lahko črtamo s seznama pridobitnih družin. Za ohranitev čebelje vrste poskrbimo tako, da zaradi razmnoževanja čebeljih družin ne bo nič manjši naš dohodek od medu.

Ob pojavu prvih izdatnejših paš, ko so tudi čebele že toliko razvite, da obstaja možnost rojilnega razpoloženja, je čas, da začnemo upoštevati tudi potrebe po satju za odlaganje in zorenje prinesene medicine v panju. Čebele potrebujejo za shranjevanje in zorenje medicine v panju tri- do štirikrat toliko prostora, kot ga potrebujejo za skladiščenje medu. Ob povečanih donosih se zelo hitro poveča tudi potreba po praznem pro-

storu za shranjevanje in zorenje medu. Na primer: Če čebele osem dni zapored naberejo po 3 kg medicīne na dan, potrebuje čebelja družina deset satov za med. Mnenje, da v naših pašnih razmerah ni izdatnejših paš, je zmotno, to pa dokazujejo rekordni donosi takoj po prevozu na pašo. Naslednje dni se donosi hitro zmanjšajo, in to kljub temu, da na novo pripeljane čebele dosegajo višje donose. Pomanjkanje prostora v panju prisili pašne čebele v brezdele, kot je v svojih delih napisal že naš vzornik Anton Janša, sami pa še dandanes ob najboljši paši po visečih čebelah na bradi panja ugotavljamo moč čebelje družine.

Grafikon kaže, koliko satov normalne mere je potrebnih za zorenje in shranjevanje medu pri donosih od 0,5–8 kg na dan. Vsaka vodoravna črta pomeni deset satov normalne mere. (Izračunal in narisal prof. dr. Rihar.)

Če so razmere za razvoj ugodne, trajata naravni razvoj čebel in povečevanje čebelje družine vse do konca koledarske pomladi. V tem obdobju je naš cilj, da se čebelje družine normalno razvijajo, da prinesejo čim več medu, hkrati pa si zagotovimo tudi zadostno število mladih rezervnih družin. Čas razvoja je najprimernejši tudi za zamenjavo matic pri tistih čebeljih družinah, ki jih nameravamo zazimiti. Vzrejni material za razplod bomo jemali le od najboljših družin ali pa si bomo preskrbeli matice kontrolirane vzreje iz registriranih vzrelišč.

ČAS ROJENJA

Hiter spomladanski razvoj čebelje družine povzroči pomanjkanje prostora v panju in pojavi se rojilno razpoloženje. Čebele potegnejo matičnike, matico slabše krmijo, zato se zmanjša zaleganje, matica pa postane lažja. Zaradi rojilnega razpoloženja čebele delavke ostajajo v panju, donos medicīne v panj pa je kljub ugodni paši precej manjši. Največje donose dosežemo, kadar je čebelja družina na vrhuncu razvoja, tik pred pojavom rojilnega razpoloženja. Nenadzorovan pojav rojilnega razpoloženja in tudi rojenje, ki se pojavi pri več

kot 10 odstotkih vseh čebeljih družin, je znamenje neuspešnega čebelarjenja, saj negativno vpliva na donos medu.

Vzroki za nastanek rojilnega razpoloženja

Prenaseljenost panjskega prostora.

Popravek: povečanje prostora ali razbremenitev panjskega prostora.

Stara ali nekakovostna matica ne oddaja dovolj matičnega feromona.

Popravek: zamenjava matice z mlado kakovostno matico

Zunanji vplivi

Rojilno razpoloženje vzpodbujajo slabe vremenske razmere in brezpašna doba v razvojnem obdobju.

Popravek: izbira stojišč, na katerih so zunanji vplivi na čebelje družine ugodnejši, tako da čebelam omogočimo normalne razmere za razvoj in pašo.

UKREPI ZA PREPREČITEV ROJENJA

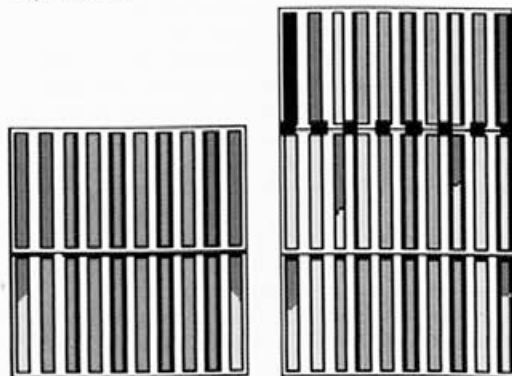
Striženje kril

Striženje kril matici prepreči pobeg roja, ne prepreči pa rojilnega razpoloženja. Matici z majhnimi škarjami odstrižemo tretjino zadnjega desnega krila. Ko roj s tako matico zapusti panj, matica pade na tla pred čebelnjakom ali stojiščem. Večina čebel se vrne v panj, manjši del pa jih ostane pri matici. Če nismo dovolj pozorni, bo iz panja, ki je imel matico s pristriženim krilom, odletel drug roj z mlado matico. Striženje krila matici je primerno, če ob čebelnjaku stojijo drevesa z visokimi krošnjami ali če je stojišče oddaljeno od našega doma, tako da ne moremo stalno nadzirati vedenja čebel.

Odvzemanje čebel

Rojilno razpoloženje zmanjšamo s predčasnim odvzemanjem čebel skupaj z zaleženimi sati. Z odvetimi sati naredimo narejence ali mlado čebeljo družino ter jo okrepimo s čebelami iz drugih panjev. Odvzemanje čebel je natančno delo, saj čebelje družine pred skorajšnjo pašo ne smemo preveč osiromašiti, če želimo, da jo bodo čebele dobro izrabile. Če se je v čebelji družini že pojavilo rojilno razpoloženje, tega stanja ne bo spremenilo niti pazljivo odvzemanje čebel.

Začasni narejenec z mlado matico nad osnovno čebeljo družino

Čebelja družina zaseda oba panjska prostora in je potegnila in tudi že pokrila matičnike.

V tretji panjski prostor vstavimo 4–6 zaleženih satov brez matičnikov, dodamo dva medena sata in matico v matičnici. Prazen prostor zapolnimo s satnim pitalnikom in praznimi sati. Ta prostor ločimo z ločilno desko. Odprto mora biti dodatno žrelo. V spodnjih prostorih poderemo vse matičnike, razen najlepšega.

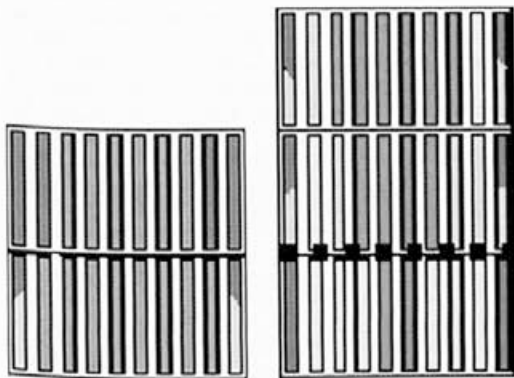
Z začasnim narejencem brez nepotrebne tveganja nadziramo rojilno razpoloženje in hkrati obnovimo matico.

Po tem posegu čebeljo družino mine rojilno razpoloženje, tako da začne strnjeno in obsežno zalegati. S tem sta namreč v družini vzpostavljena harmonija in socialni razvoj. V osnovni čebelji družini se bo v dveh do štirih dneh izlegla mlada matica ter po nekaj dneh izletela na praho. Na podlagi izkušenj je opraveitev v tem času uspešna v 60–80 odstotkih primerov. Po 8–10 dneh preverimo, ali se je matica oprasila in ali ima lepo strnjeno zalego. Če ugotovimo, da je čebelja družina brezmatična, lahko družini spet združimo.

Če pričakujemo skorajšnji začetek paše, je vnovična združitev koristna, saj smo s tem okrepili osnovno čebeljo družino. Pri tem moramo upoštevati, da ima osnovna čebelja družina že štiri sate mlade zalege. Pred združitvijo lahko s staro matico in dvema zaleženima satoma naredimo majhen narejenc. To naredimo samo, če presodimo, da je matica sposobna strnjeno zalegati. V nasprotnem primeru staro matico stisnemo.

Boječ čebelar lahko ob združevanju začasnega narejenca čebele loči s slojem časopisnega papirja in na ta način prepreči medsebojno napadanje. Z vnovično združitvijo dobimo močno čebeljo družino z mlado matico za skorajšnjo pašo. Če se matica med opraveitvijo izgubi, narejenca združimo z osnovno družino. V tem primeru smo z začasnim narejencem dosegli upoštevne zaleganja in preprečili rojilno razpoloženje, poleg tega pa smo do čebelje paše pripravili močno čebeljo družino. Prevažalci morajo začasnega narejenc narediti dovolj zgodaj in ga pred prevozom na gozdno pašo spet združiti. Prevažanje z začasnimi narejenci je bolj zapleteno, zato je bolje, da se temu izognemo.

Začasni narejenc s sočasno obnovo matice

Čebelja družina je že v rojilnem razpoloženju. V prazen spodnji panjski prostor vstavimo dva sata pokrite zalege, dva medena sata brez čebel in zrel matičnik v zavarovani matičnici; preostanek prostora zapolnimo s satnicami. Od preostalih dveh prostorov ga ločimo z ločilno desko, na to pa vstavimo osnovno čebeljo družino, ki ji odpremo rezervno žrelo.

Ta poseg pogosto uporabljajo v večjih čebelarstvih, vendar samo v tistih čebeljih družinah, v katerih se je že pojavilo rojilno razpoloženje. Prednost opisanega načina je v tem, da ne iščemo matice.

Osnovna čebelja družina je v rojilnem razpoloženju in zaseda dva ali tri panjske prostore. Panjski prostor v celoti preuredimo tako, da v sredino spodnjega panjskega prostora vstavimo dva sata s pokrito zalego brez čebel. Hkrati vstavimo zrel matičnik, ki mora biti od strani zavarovan. Previdno ga vtisnemo v enega od zaleženih satov. Preostali prostor izmenično zapolnimo s satnicami in mladimi izdelanimi sati. Krajna sata naj bosta napolnjena z medom ali s hrano, ki je ostala od zimске zalege. Nad ta prostor vložimo vmesno pregrado, nad njo pa vstavimo vse preostalo gnezdo osnovne čebelje družine, razen morebitnih matičnikov, ki smo jih seveda odstranili. Zgornji del panja mora imeti odprto žrelo. Izletne čebele se bodo vletele v spodnji prostor in ga z lahkoto napolnile. Z izgubo izletnih čebel in odstranitvijo morebitnih matičnikov čebeljo družino mine rojilno razpoloženje in stara matica začne znova pospešeno zalegati.

V spodnji panjski prostor vstavimo dva sata pokrite zalege, dva medena sata brez čebel in zrel matičnik v zaščitni cevki. Ostanek prostora napolnimo s satnicami. Prostor pokrijemo s pregradno desko, nad njo pa vstavimo preostalo osnovno čebeljo družino.

Mlada matica bo začela zalegati čez 8–10 dni po oploditvi. Ko bo zalegla vsaj štiri sate, lahko družino spet združimo. Začasni narejenc naj bo vedno dovolj močan, v njem nikoli ne sme manjkati čebel.

VABILO NA SREČANJE ČEBELARJEV V CERKLJE

Čebelarsko društvo Cerklje bo organiziralo **v soboto, 15. junija 2002 ob 15. uri srečanje čebelarjev z Gorenjske.**

Vabimo vas **pod Jenkovo lipo v Cerklje**, ko se bo pričel kulturni program. Ob čebelarskem golažu bomo nadaljevali z zabavnim programom ansambla Kifelčarji.

Vabljeni čebelarji in vsi ljubitelji čebel!

Upravni odbor ČD CERKLJE

ČEBELARJEVA OPRAVILA V AŽ PANJU V MAJU

Franc Panker – čebelarSKI mojster, Murska Sobota

Maja dosežejo čebelje družine vrhunec razvoja. Seveda samo tiste, ki so živalne, pravilno zdravljene in oskrbovane z zadostno količino ustrezne hrane in cvetnega prahu. Želja vsakega čebelarja je, da bi bile njegove čebelje družine pravočasno razvite in da bi bilo v njih zadostno število pašnih čebel z izrazito delovno vne-

mo. Po navadi pa je v naših čebelarstvih vedno nekaj čebeljih družin, ki zaostajajo v razvoju. Vzroki za to so lahko različni. Seveda jih mora čebelar poznati (oz. ugotoviti) in jih med sezono odpraviti, kajti tako bo čebelarstvo donosnejše, prihranek časa pa večji. Tega raje namenimo dobrim pridobitnim družinam, narejencem in vzreji kakovostnih matic kot ohranjanju slabičev in trotocev pri življenju. Mesec maj je za nekaj stopinj Celzija toplejši kot april, temperature pa še vedno lahko zelo nihajo. V prvi polovici maja se nočne temperature lahko spustijo tudi na -5°C , podnevi pa povzpnejo na $+25^{\circ}\text{C}$ ali več. Dostikrat prav zaradi nizkih temperatur, seveda odvisno od mikrolokacije, pozebe akacija, ki je v Pomurju najpomembnejša čebelja paša. Ponekod pozebe v celoti, ponekod le delno ali pa sploh ne. Čebelarjeva poglavitna naloga je, da se ravna po rastlinskem fenološkem koledarju v okolici čebelnjaka in temu primerno skrbi za razvoj čebeljih družin, da te res lahko čim bolj izrabijo pašo. Kot sem že večkrat omenil v prejšnjih člankih, se čebele odzovejo na dražljaje iz panja in na dražljaje, ki izvirajo iz bližnje paše. To so okus (intenzivna sladkost), vonj paše in pašna vzburjenost starih pašnih čebel. Ob dobrih pašah lahko čebele preskočijo običajna panjska opravila in postanejo pašne čebele. Z ustreznimi postopki je mogoče čebele tudi usmerjati na določeno pašo. To je včasih potrebno tedaj, kadar čebele pripeljejo v nektarne na manino pašo. Čebeljih družin nima smisla siliti v prezgodnji razvoj. Družina, ki doseže svoj razvojni vrhunec pred glavno pašo, sede na roj in izgubi delovno vne- mo. Če se zgodi to, mora v čebeljo družino poseči čebelar in preprečiti rojenje. Ta poseg mora biti temeljit in strokovno utemeljen, sicer utegne taka čebelja družina izrojiti. Postavi se vprašanje, kaj to pomeni za čebelarja? **Kdo je odgovoren za to, da nam čebele množično rojijo? Zakaj čebelje družine rojijo? Kako preprečiti rojenje?**

Kaj to pomeni za čebelarja?

Če nam v čebelarstvu roji približno 5 odstotkov čebeljih družin, je to še sprejemljivo. Več pa nikakor ne. Če je izrojilo več kot 5 odstotkov čebeljih družin, smo izgubili precej dohodka in si naložili dosti dodatnega dela s čebelami. Čebelar, čebelarka ali krožkar mora poiskati razlog za rojenje in ugotoviti svoje napake. Iz svojih izkušenj vem, da so leta, ki so zelo rojiva, da tudi leta, ko rojev skoraj ni.

Kdo je odgovoren, da nam čebelje družine množično rojijo?

Prepričan sem, da za to niso odgovorne čebele, ampak čebelarji. V preteklosti so premajhno pozornost na-

menjali selekciji kranjske sivke. V največji meri so k temu prispevali nestrokovni posegi v čebeljo družino, siljenje čebelje družine v prezgodnji optimalni razvoj, nekatere bolezni in zajedavci. Nekateri čebelarji bi radi naredili iz naše spoštovanja vredne kranjske sivke stroj za pridelavo medu. Ne bo vam uspelo!

Zakaj čebelje družine rojijo?

Rojenje je naravno razmnoževanje čebeljih družin, na podlagi katerega so se ohranile toliko milijonov let. Po naravni poti razmnoževanja so kljubovale različnim boleznim, zajedavcem in zadnje čase tudi zastrupitvam. Res pa je, da dandanes čebelja družina brez čebelarjeve pomoči skoraj nima možnosti za preživetje. Rojenje je povezano z rodod čebelje družine. Kot vemo, so nekatere čebelje družine bolj nagnjene k rojenju, druge k preleganju, čebelar pa je tisti, ki s svojim strokovnim pristopom oziroma posegom v čebeljo družino ta nagon zmanjša ali prepreči. Močno rojive matice moramo odstraniti iz čebeljih družin in jih nadomestiti z maticami, ki prelegajo, ali z maticami iz ustrezne selekcijske vzreje. Kot rečeno, se čebele odzovejo na dražljaje, ki izvirajo iz panja. Na vse to pa zelo ugodno vplivajo matični fermoni in juvenilni hormoni. Ko pa se poruši razmerje med odkrito in pokrito zalego ali se pojavi utesnjenost čebelje družine, slab prenos matičnih fermonov ali presežek čebel dojlj, se pojavi rojilno razpoloženje, ki ga ni več mogoče ustaviti. Ko je torej porušeno ravnovesje v družini, se pojavi stres. Vsako podaljševanje preprečevanja rojenja samo škoduje čebelji družini. Pri tem mora v čebeljo družino poseči čebelar, kako bo to storil, pa je odvisno od čebelarjeve strokovne usposobljenosti in prepričanja o pravilnosti ravnanja.

Kako preprečiti rojenje?

Nadaljujemo premeščanje pokrite zalege v medišče, sočasno pa delno zgrajene satnice premostimo v plodišče tik ob zalego, da jih matica takoj zaleže. V medišče ob zalego znova postavimo satnice, da zaposli mo čebele graditeljice. Izrezujemo pokrito trotovinno in s tem preprečimo razmnoževanje varoe. Sam uporabljam satnik AŽ mere z dvema satnikoma in gradilno letvico v vratih plodišča, ki je nekakšen barometer dogajanja v čebelji družini. Če v naravi ni hrane, mora čebelar krmiti čebele, bodisi s pogačo ali sladkorno raztopino. Če jih krmimo z raztopino, je priporočljivo, da uporabljamo pitalnik z omejenim odvzgom hrane. V nasprotnem primeru nosijo čebele hrano v medišče. Če po določenih posegih družina sede na roj, obstaja več možnosti ukrepanja. Najslabše je, če čebelar taki čebelji družini reže matičnike, obrača sate in počne še kakšne druge neumnosti, da bi preprečil rojenje. Če se osredotočim na delo v praksi, pri narejanju narejencev ne bi smelo biti težav. Poglavitni problem je miselnost čebelarjev, češ da narejanje narejencev ni smotno in ekonomsko upravičeno. Pri tem se čebelarji držijo stare prakse, to je, da raje zamenjajo matico v pridobitni družini, hkrati pa se ne zavedajo, da s tem povzročajo gospodarsko škodo in povečujejo rojivost kranjske čebele. Vsevpred namreč uporabljajo rojeve matičnike, ne izvajajo niti osnovne selekcije ali pa kar pustijo, da dru-

zina preprosto izroji. Takšne prakse nikakor ne sme-
mo nadaljevati, saj je treba slediti napredku ter čebel-
larje nenehno obveščati in seznanjati z novostmi in
prednostmi delanja narejenecv ob pravem času, ne da
bi občutno oslabili čebelje družine ali količino pridelka.
Vsak čebelar bi moral imeti ustrezno število rezervnih
čebeljih družin, seveda primerno velikosti svojega če-
belarstva. Rezervne čebelje družine čebelar lahko upo-
rabi za dodajanje pokrite zalege pridobitnim družinam
ali za dodajanje celotne rezervne družine v pridobitno
družino, ki je sedla na roj ali se pripravlja na rojenje.
Močno rezervno družinico je mogoče tudi prezimiti in
jo prihodnjo pomlad uporabiti kot pridobitno družino.

Kako sam preprečujem rojenje?

Čebelja družina, ki je v sedla na roj, mora biti žival-
na in zdrava. Vedno najprej ugotovim, zakaj je družina
sedla na roj in ali se pripravlja na rojenje. Dostikrat so
vzroki za to objektivni, na primer nenadno prenehanje
paše, prepozen pregled, slabo vreme itd. Taki družini
zaprem brado panja. Potem sat za satom zložim na ko-
zico. Pri tem poiščem matico in jo dam v matičnico, v
kateri počaka, dokler ne uredim družine, ki je sedla na
roj ali se pripravlja na rojenje. Notranjost panja poškro-
pim z redko sladkorno raztopino in po podnici posujem
pravo mleto kavo. V plodišče vložim rezervno petsat-
no čebeljo družino, na levo in desno stran pa dodam
satnico. Ob stene medišča dodam dva medena sata
iz medišča ali od druge čebelje družine. Med satnico
in medeni sat vložim sat s pokrito ali polegajočo se
zalego. V medišče dodam še dva sata pokrite zalege,
vse pokrite matičnike pa porežem. Družino znova poš-
kropim, po satju posujem še nekoliko prave kave in
družino zaprem. Odprem brado panja, da si stare pa-
šne čebele izprosijo vstop v panj. Ta ima zdaj druga-
čen vonj, v njem pa gospodarji druga čebelja družina.
Tako družino pustim teden dni pri miru, potem pa jo
pregledam. Navadno je vse, kot je treba. Če je to pred
pašo, tako družino krmim, če pa je to med pašo, taka
družina ne zaostaja veliko za drugimi družinami.

Preostalo zalego in medena sata uporabim za dva
narejenca. Enega naredim s staro matico (ta seveda
nikoli ni starejša od dveh let), drugemu pa dodam opr-
šeno ali neoprašeno matico v matičnici. Nikoli ne upo-
rabljaj rojevih matičnikov, ker sam vzrejam matice in
imam tako ene ali druge vedno na voljo. Uporabim le
matičnike od matic, ki prelegajo. Kljub prej opisanemu
načinu preprečevanja rojenja še vedno obstaja mož-
nost, da se bo to zgodilo. Čebelar spregleda kakšen
matičnik in čebelja družina izroji. Roj s staro matico se-
de navadno niže in prej kot roj z mlado matico. Čebe-
lja družina roji navadno deveti dan potem, ko je mati-
ca zalegla prvi matičnik, in to med 10. in 15. uro. Če
je vreme slabo ali če se pojavi obilna nektarna paša,
čebele včasih zgrizejo matičnike ob strani in čebelja
družina ne roji. Zgodi se tudi, da se izležejo mlade ma-
tice in ob prvem lepem dnevu izroji. Taki roji so na-
vadno majhni grozdi čebel, ki visijo ločeno med seboj.
Včasih se čebele združijo v en roj in mlade matice obra-
čunajo med seboj; navadno ostane najmočnejša. Če-
belar mora izrojenca čim prej urediti na zgoraj opisan
način. V nasprotnem primeru lahko čebelja družina še
enkrat roji in izroji v celoti, tako da ostane samo nekaj

čebel in trotoev.

Roj vzame s seboj približno za tri dni hrane. Če sedi
na drevesu dva ali tri dni, je treba roj nakrmiti s slad-
korno raztopino. Tak roj tudi precej pika. Zdej je prilož-
nost, da družino damo v zaboj za pripravo ometencev
in jo očistimo varoe. Uporabimo lahko različna sreds-
tva. Medtem roj krmimo s tekočino. Naravne čebelje
roje vedno damo na satnico, nikoli pa na izdelano sat-
je. Sprva mu damo manjše količine tekoče hrane, da
bo začel graditi satje. Dodajanje hrane je odvisno od
paše v naravi. V nobenem primeru ne smemo pretira-
vati, ker bi s tem blokirali matico pri zaleganju. Krmil-
nje s pogačo ali sladkornim testom zavira graditev sat-
ja. Približno po desetih dneh, ko smo vstavili roj, opr-
avimo prvo kontrolo. **Pregled obsega graditev satja,
moč čebelje družine, obseg čebeljega gnezda, zalogo
hrane.** Če pregledujemo roj s staro matico, mora ta že
imeti zalego. Če je nima, je roj brezmatičen.

Kako čebelar to opazi? Čebele po sredini satja gra-
dijo matične nastavke (lončke), glasno šumijo, v druž-
ni pa ni delovne vneমে.

Kaj storiti? Taki družini takoj dodamo enodnevno za-
lego, da se družina umiri. Tretji dan po dodajanju zale-
ge znova pregledamo roj, in če ugotovimo, da je po-
tegnil zasilne matičnike, je to zanesljiv znak, da je brez-
matičen. Odstranimo sat z zalego in zasilne matičnike
ter dodamo oplojeno matico v matičnici. To je treba na-
rediti čim prej, da družina ne zaostane v razvoju.

Narejenec z zalego

Narejenci z zalego so najbolj uporabna oblika za šir-
jenje in razmnoževanje čebeljih družin. Za ureditev na-
rejenca z zalego potrebujemo rezervni panj, ki bo pri-
meren tudi za prezimovanje. Narejenec z zalego nare-
dimo tedaj, ko imamo na razpolago zrele matičnike ali
oprašene matice, dovolj zaleženih satov in medeno-ob-
nožinske sate.

Narejence vedno delamo dovolj močne z najmanj
dvema satoma pokrite zalege!

OBLIKOVANJE NAREJENCA Z ZALEGO

Vzamemo pomožni panj petsatar. K steni panjiča da-
mo sat z medom in obnožino, k temu satu pa zložimo
dva sata pokrite zalege ali sata s polegajočo se zale-
go. K satu z zalego dodamo lepo izdelan sat, nazadnje
pa še satni pitalnik s pogačo (najboljša je invertna po-
gača). Če imamo na voljo oplojeno matico, jo obvezno
damo v matičnico in nato vstavimo med zalego. Če
imamo pokrit matičnik, ki ga je zgradila družina sama,
tega matičnika ni treba zavarovati. Če pa družini do-
damo tuj matičnik, ga moramo obvezno zavarovati s
tulcem iz žice, da ga čebele ne zgrizejo. Sam dodajam
takim narejencem navadno oplojeno matico. Tako od-
pade vsako tveganje glede prahe matice, poškodbe
matičnika, videza matice itd. Ko matica zaleže lep do-
dan sat in porabi hrano iz satnega pitalnika, narejen-
cu dodam satnico. Taki družini po določenem času od-
vzamem sat pokrite zalege in ji znova vstavim satnico.
Pri narejencih skrbimo, da imajo vedno na voljo dovolj
hrane.

*Vsem slovenskim čebelarjem, posebej pa prevajal-
cem, svetujem, naj preberejo članek »DRAGI MOJ
SLOVENSKI ČEBELAR«, objavljen v Slovenskem čebelar-
ju, 1990, št. 5., str. 144-148.*

VETERINARSKI NASVETI ZA MAJ

mag. Mira Jenko - Rogelj

BOLEZNI ZALEGE

V obdobju najintenzivnejšega zaleganja matic je ob dobri oskrbljenosti čebel z raznoliko hrano v naravi po navadi najmanj pojavov nezdrave zalege. Ob hitrem povečevanju števila zaleženih celic je morebitna nepravilnost zalege tudi bolje prikrita. Čim številnejša je armada čistilk v panju, tem hitreje so vse nesnage očiščene in tem dlje traja, da človeško oko lahko zazna patološka stanja v čebelji družini. Maja je narava v Sloveniji glede raznovrstnosti prehrane najbolj radodarna. Čebelje družine se zato hitro in zdravo razvijajo. Ob optimalni oskrbi čebel je za pojav nekaterih bolezni potrebna povečana navzočnost različnih virusnih, bakterijskih ali mikotičnih povzročiteljev. Možnost izbruha bolezni zalege se poveča ob morebitnih zastrupitvah čebel, saj se nabiralke ne vrnejo več v panje ali pa prinesejo celo zastrupljeno hrano. Ta mesec se na vinorodnih območjih vsako leto pojavljajo bolj ali manj opazne zastrupitve čebel. ZATO BODITE POZORNI, ČE OPAZITE ZMANJŠEVANJE ŠTEVILA ČEBEL V DRUŽINI!

Subklinične zastrupitve se kažejo, če se v družini zmanjšuje število odraslih čebel, ki bi oskrbovale zalego, tako da je ta podvržena različnim vrstam propadanja.

V takih primerih čebele premestimo z ogrožene območja in jih združimo z morebitnimi rezervnimi družinami, da zagotovimo oskrbljenost zalege z vodo, hrano in toploto.

Če sumimo na **hudo gnilobo čebelje zalege**, pokličemo veterinarja za zdravstveno varstvo čebel. Do njegovega prihoda iz sumljivih družin ne smemo ničesar premeščati v druge družine, prav tako pa v čebelnjak tudi ne vodimo drugih čebelarjev. Nujne preglede opravljamo z rokavicami za enkratno uporabo in jih po vsakokratni uporabi uničimo. Orodje razkužimo z vročo 3-odstotno raztopino lužnega kamna ali ga obžgemo s plamenom plinske spaljalke.

Pojav **mešičkaste zalege, poapnele zalege in različnih lažnih oblik gnilobe čebelje zalege** saniramo z uničenjem (sezigom) bolnega satja. Iz obolelih družin ne smemo jemati satja za delanje narejencev ali za krepitev zdravih družin.

Za hitro se razvijajoče, nežne in občutljive organizme, tj. za zalego, ima satje, ki ga zgradijo čebele, podobno vlogo kot jetra za organizem. Satje iz naravnega čebeljega voska ima namreč v panju vlogo naravnega čistilnega mehanizma. S svojo sposobnostjo absorpcije določene količine strupenih snovi, tudi iz hrane, zagotavlja zalegi čisto okolje za njen razvoj. Zato je vztrajanje nekaterih čebelarjev pri starem satju podobno upanju bolnika s cirozo v ozdravitev. Zamenjava starega satja z novim naravnim satjem okrepi obrambno moč družine proti bo-

leznim, hkrati pa poveča tudi njeno nabiralno vne-mo. Zato čebele mlajše satje hranijo za zalego, med pa nosijo najprej v starejše satje. Kako najhitreje dobimo kakovostno mlado satje, boste izvedeli pri mesečnih opravilih o delanju narejencev.

BOLEZNI ODRASLIH ČEBEL

Že aprila ali celo marca se najpogosteje pojavlja t. i. **majska bolezen**. Včasih so bolezen imenovali «brezletnost čebel». Bolezen nastane po nepričakovanih ohladitvah in deževnem vremenu, med katerim se čebele ne morejo oskrbeti z vodo. Najpogosteje se pojavlja na prehodu iz zime v pomlad, še zlasti v šibkejših družinah, v katerih je premalo pašnih čebel. Obolevajo mlade čebele do jilje, stare od 6 do 14 dni. Te pojedjo največ cvetnega prahu za razvoj mlečnih žlez in izločanje matičnega mlečka. Zaradi pomanjkanja vode se jim cvetni prah v zadnjem delu črevesja (rektumu) strdi, tako da nastane zapeka ali zaprtje črevesa. Čebele, ki prihajajo na vzletno desko, imajo napet zadek, so nemirne, drgetajo in ne morejo poleteti. S panjskih brad padajo na tla, se zbirajo v gruce in umirajo. Število čebel, ki umirajo, se pojavi na hitro, preneha pa v enem do dveh tednih.

Čebelam, ki kažejo znake te bolezni, ni več pomoči. Nadaljnje pojavljanje bolezni preprečujemo z rednim večdnevnim večernim hranjenjem z redko toplo raztopino zdravega medu domače pridelave. Če ga nimamo v zalogi, uporabimo redko toplo sladkorno raztopino (na 2 l vode 1 kg sladkorja).

Če so družine preveč slabotne, da bi jemale hrano iz pitalnika, jih več dni zapored pozno popoldne škropimo po zasadenih ulicah. Pri tem moramo paziti, da se presežek tekočine ne poceja po podnici panja. V bližini čebelnjaka poskrbimo za higienski napajalnik z osoljeno vodo (največ 2 g soli na 1 l vode).

Prepoznavanje bolezni zaprtja črevesja

Nekoordiniranost gibov čebel je podobna kot pri znakih paralize čebel, zastrupitvah ali pršičavosti. Bolezen spoznamo po preizkusu izvlečenega črevesja čebele.

Majska bolezen – natrpan zadnjik

Razlika med zdravim in z neprebavljenim cvetnim prahom obolelim zadnjikom

Razlika med zdravo (zgoraj) in bolno (spodaj) umrlo čebelo

ZATIRANJE VAROE MED PAŠO

Pri naravnem odpadu več kot pet varoj na dan je družina na koncu sezone obsojena na propad.

NAREJENCI Z ZALEGO – Tri do štiri tedne potem, ko se izleže vsa zalega, z mlečno ali oksalno kislino zatiramo varoo.

NAREJENCI BREZ ZALEGE – Suhe čebele brez satja poškopimo s 15-odstotno mlečno kislino ali 3-odstotno oksalno kislino.

IZREZOVANJE POKRITE TROTOVSKE ZALEGE

Tega postopka seveda ne smemo uporabljati v družinah, ki jih uporabljamo za plemenjake ali morebitne kandidate za selekcijo čebel, odpornejših na varoo. Projekti, ki jih izvajajo po svetu, kažejo na počasno prilagajanje čebel in z njimi tudi čebelarjev na usodnega zajedavca. Povečano razmnoževanje čebeljih družin z večjo stopnjo strpnosti do varoe odkrijemo samo ob natančnem preverjanju stopnje napadenosti družin. Nižjo stopnjo napadenosti z varoo ima vsaj 3 do 10 odstotkov družin na stojišču. Če

nam ustrezajo tudi druge lastnosti, kot so mirnost, nabiralna vnema in dober čistilni nagon, bomo vzrejni material jemali iz teh družin. Za kakovostno delo vsakega vzrejčevca matic sta nujni dve, glede preletov med seboj neodvisni stojišči, ki nimata stika s plemenišči trotov okoliških čebelarjev. Ne pričakujemo, da bomo vzredili linije, ki bodo povsem odporne na varoo. Uspeh je že, če z dosledno kontrolo znižujemo stopnjo napadenosti ter ob omejevanju čebelarjevih posegov na najmanjše možno število in ob kontroliranem razmnoževanju čebeljih družin počasi prehajamo samo na nujna zatiranja.

Usmeritve letnega zatiranja varoe ne nastajajo čez noč. Za to so potrebni dolgoletne izkušnje, bogato znanje, sposobnost povezovanja in vztrajnega delovanja, kot ga premorejo kranjskogorski čebelarji, saj si moramo sproti in natančno zapisovati vsak najmanjši poseg v vsako čebeljo družino. Ko bomo kot posamezniki prehodili ta del poti, bomo razumeli, da je to nujno za vse čebelarje. Iz načrta zatiranja varoe za leto 2002 za člane ČD Kranjska Gora se učimo natančnosti izvedbe zastavljenih nalog, kajti to je bil eden izmed pglavitnih dejavnikov za uresničitev njihovega cilja; žal je za večino slovenskih društev še nedosegljiv. **Zato se povežite že danes in si pomagajte, da boste jutri še lahko čebelarili! Koristno uporabite priporočila in napotke za zatiranje varoe kranjskogorskih čebelarjev, saj so jih pridobili na podlagi preverjenih dolgoletnih praktičnih izkušenj.**

OBVESTILO

Čebelarji, ki čebele prevažajo na pašo, ali tisti, ki jih prodajajo oz. podarjajo, in vzrejčevalci matic so si dolžni priskrbeti veljavna predpisana veterinarska spričevala, ki jih dobijo pri pristojni veterinarski službi. *Odredba o pristojbinah na področju veterinarstva (Ur. list RS, št. 29/02) določa višino pristojbin za:*

a) izdajo veterinarskega spričevala:

– do 10 panjev	240,00 SIT
– za vsak nadaljnji panj še	30,00 SIT
– do 10 kosov matic	150,00 SIT
– za vsako nadaljnjo matico	30,00 SIT

b) opravljen veterinarski pregled:

– vsak čebelji panj	75,00 SIT
– čebelje matice do 10 kosov	150,00 SIT
– za vsako nadaljnjo matico še	30,00 SIT

ČEBELARSKA RADIJSKA PREDAVANJA V MAJU 2002

MAJA boste v oddaji KMETIJSKI NASVETI na prvem programu Radia Slovenija lahko poslušali:

- v torek, 14. MAJA, bo ob 12.30 govoril Vlado Pušnik – Namen Čebelarskega centra Slovenije;
- v torek, 28. MAJA, bo ob 12.30 govoril Janez Žnideršič – Dopolnilna dejavnost je možna tudi v čebelarstvu

Urednica Ivanka Polanec

Bolezni čebel

ČEBELARJI, PRAVOČASNO PRIPRAVITE NAČRT ZATIRANJA VAROE

Milan Meglič, oec.

Organske kisline (mravljinčna, mlečna in oksalna) ter pripravki na podlagi eteričnih olj, npr. timola, so skupaj z apitehničnimi ukrepi dandanes dovolj uspešna sredstva in metode za zatiranje varoe. Če jih uporabljamo pravilno, v medu in vosku ne puščajo ostankov. Zaradi tega lahko kemična sredstva za zatiranje varoe, ki puščajo ostanke v medu ali so zelo nevarna za čebelarja, opustimo in preidemo na alternativna.

O zatiranju varoe z mravljinčno kislino je bilo že dovolj napisanega, tako da jo je treba le še uvesti v prakso. Tistim čebelarjem, ki se želijo preizkusiti v alternativni (v ekološkem čebelarstvu je alternativa pogoj!), je lahko v pomoč »Načrt zatiranja varoe za člane ČD Kranjska Gora«, ki so ga kranjskogorski čebelarji širši čebelarški javnosti predstavili na čebelarških delavnicah leta 1999 v Kranjski Gori, opisan pa je bil tudi v Sodobnem kmetijstvu, št. 3, 2000. Zatiranje po tem načrtu smo v Kranjski Gori izvajali v letih 1999, 2000 in 2001. Za pripravo takega načrta zatiranja varoe smo se kranjskogorski čebelarji odločili na podlagi izkušenj alternativnega zatiranja varoe v letih 1996, 1997 in 1998, ko smo skupaj skupaj z dr. Jožetom Riharjem in Veterinarskim zavodom Slovenije (mag. Mira Jenko - Rogelj) za območje Kranjske Gore iskali praktične rešitve uvajanja alternativnega načina zatiranja varoe.

Rezultat dokumentiranega spremljanja uvajalnih postopkov pri kranjskogorskih čebelarjih, med katerimi jih 18 čebelarji s skupaj približno 210 čebeljimi družinami (približno 140 AŽ panjev, 10 kranjičev in 40 nakladnih panjev), je bila torej priprava načrta za zatiranje varoe. **Kranjskogorski načrt zagotavlja uspešno alternativno zatiranje varoe in s tem kljub varoi zagotavlja možnost uspešnega čebelarjenja na celotnem območju Kranjske Gore.**

Za uspešno izvajanje tega načrta je treba čebelarje usposobiti; zlasti je pomembno poznavanje biologije varoe in obvladovanje diagnostike, naučiti pa se je treba tudi pravilne uporabe mravljinčne kisline. Poleg tega si moramo priskrbeti nove pripomočke: testne vložke in hlapilnike. Ob izvedbi je zelo pomembna odgovornost vseh čebelarjev, kajti uspeh zagotavljajo samo sočasne akcije na celotnem območju.

Načrt zatiranja varoe v ČD Kranjska Gora vsako leto potrdi občni zbor, zato je izvajanje načrta za čebelarje obvezno. Čebelarji svoje postopke tudi dokumentirajo. Ob zahtevnejših posegih jim pomaga društvena kontrola, in to ne samo z nasveti, ampak po potrebi tudi praktično. O načrtu zatiranja varoe

obveščamo Veterinarski zavod Slovenije, predstavnica te ustanove mag. Mira Jenko - Rogelj pa nas večkrat na leto tudi obišče.

Načrt predvideva uporabo mravljinčne kisline v hlapilnikih oziroma tako imenovano šok-aplikacijo. V Kranjski Gori večina čebelarjev uporablja hlapilnike (»Medja«, »Nassenheider«, »Liebig«). Postopek s hlapilniki je preprostejši, verjetno zaradi tega tudi učinkovitejši, predvsem pa je za čebele, matico in zalego manj tvegan.

Mlečna kislina, ki smo jo preizkušali leta 1997 in 1998 (postopek za AŽ panje je opisan v Slovenskem čebelarju, št. 10/1998), v načrtu ni omenjena, ker smo tedaj predvsem iskali možnosti, kako ne bi bilo treba izvajati zimskega zatiranja. Občasno sicer pri rojih uporabljamo tudi mlečno kislino, predvsem pri rojih neznanega izvora ali rojih iz družin, ki so zelo okužene z varoo (pršenje s 15-odstotno mlečno kislino). Mlečno kislino je namesto oksalne mogoče uporabljati tudi za zimsko zatiranje varoe, v tem primeru pa je treba upoštevati navodila za zatiranje z mlečno kislino.

Pri izvajanju načrta zatiranja je treba upoštevati varovalke, vgrajene v koncept zatiranja, ki pravočasno odkrivajo pomanjkljivosti in napake ter ne dovolijo neljubega preseñenja, ki bi ga povzročila varoa. (Tveganja se moramo zavedati in ga znati obvladovati!)

Te varovalke so predvsem:

- uporaba testnih mrež pri vseh čebeljih družinah (samo, če je to potrebno),
- obvladovanje diagnostike (ocena približnega števila varoj v panju),
- sposobnost pravočasnega odkritja reinvazije ter ukrepi za rešitev novega problema,
- uporaba pravilnega odmerka mravljinčne kisline (zaradi zatiranja varoe z mravljinčno kislino ne poznamo izgub matic),
- na celotnem območju poteka zatiranje dosledno po sprejetem terminskem načrtu,
- uporaba zaščitnih sredstev pri delu z mravljinčno kislino,
- stalno poudarjanje odgovornosti (čebelar čebelarju – dober in pošten sosed),
- organiziran nadzor zatiranja pri vseh čebelarjih,
- spremljanje in po potrebi uporaba najnovejših domačih in tujih dognanj za stalno izboljševanje postopkov,
- sodelovanje s pooblaščenim veterinarsko službo.

Že zelo zgodaj smo spoznali, da je poleg sredstev za zatiranje varoe najpomembnejša organizacija izvajanja nadzora čebelarjenja z varoo ter uskladitev postopkov zatiranja varoe in drugih čebelarških opravil, predvsem točenja po koncu paše in krmeljenja za zimo, ugotavljanje uspešnosti zatiranja itn. To delo

sta pri čebelarjih v Kranjski Gori doslej na podlagi sklepa občnega zbora društva izvajala predvsem domača čebelarja Marjan Pretnar in Milan Meglič, to nalogo pa sta sprejela tudi za leto 2002. Poleg tega društvo pomaga čebelarjem tudi s subvencijami za nakup kislin in zaščitnih sredstev.

VAROA – NAČRT ZATIRANJA 2002 ZA ČLANE ČD KRANJSKA GORA

	Kranjič	AŽ 5	AŽ 7	AŽ 9	LR 1	LR 2	Trajanje izhlapevanja	Približni datum	
Po paši iztočiti Kontrola napadenosti Krmiti (v litrih)	2	2	2-3	3	3	6		20.-31. 7.	
Konec julija in avgusta	Hlapilnik, MK 85% ml ali 1-2 x krpa v testnem vložku v presledku 10 dni, odvisno od napadenosti, MK 85%	15	25	35	50	50	100	4-5 dni	1.-5. 8.
		3	5	7	10	15	30 °C 25-30 ml 25 °C 30-35 ml	6 ur	1.-10. 8.
					10-15	20	20 °C 35-40 ml 18 °C 40-50 ml	6 ur	
Krmiti (v litrih)	4	5	7-10	10-15	10-15	20		10. 8.-1. 9.	
Avgust in september	Hlapilnik, MK 85% ml ali _____ 1-2 x krpa v restnem vložku, MK 85% ml	30-50 mali t.	50-70 mali t.	70-100 mali t.	100-150	200	14 dni		1.-15. 9.
		5	7	15	20	26	12-18 °C 50 ml 15-20 °C 40 ml	6 ur	1.-15. 9.
Ko ni več zalege, kontrola napadenosti									
Če v 10 dneh odpade več kot ena varoa (0,2 varoe na dan) – obvezno poznojesensko zatiranje z oksalno ali mlečno kislino – glej posebna navodila – ali spomladi izrezovanje trotovine								November/ december	

ZAZIMITI SMEMO NAJVEČ 40 VAROJ V PANJU.

LEGENDA: MK = MRAVLJINIČNA KISLINA ML = MILILITROV

Poenostavljen prikaz izvajanja terminskega načrta alternativnega zatiranja varoe v Kranjski Gori v letu 2001

Razlaga poenostavljenega načrta zatiranja varoe v Kranjski Gori leta 2001:

V pašnem obdobju nikakršnega zatiranja, ampak samo preverjanje in morebitni apitehnični ukrepi.

Takoj po koncu paše iztočimo med, morebiti vrnemo čebelam nekaj hrane, predvsem pa takoj oz.

čim prej opravimo prvo fazo zatiranja z mravljinčno kislino (škoda je vsakega izgubljenega dne!).

Čebelam damo približno mesec dni časa, da si vzredijo dovolj zdravih zimskih čebel. V tem obdobju družino nakrmimo za zimo, tako da hrano prede-lajo še poletne čebele!

Drugo zatiranje z mravljinčno kislino opravimo septembra (dolgotrajno izhlapevanje, ki traja približno 14 dni, naj bo končano, ko se temperature znižajo na manj kot 12 °C).

Zatiranje z oksalno kislino opravimo, ko v družinah ni več zalege.

Vključitev oksalne kisline v koncept alternativnega zatiranja varoe v Kranjski Gori

Ker je jeseni leta 2000 obstajal sum reinvazije, poleg tega pa pri vseh čebeljih družinah oktobra ni bila opravljena natančna diagnoza, smo pozno jeseni 2000, natančneje novembra, ko v panjih ni bilo več zalege, v Čebelarški družini Kranjska Gora pri približno 180 čebeljih družinah izvedli zatiranje z ok-

salno kislino. Zatiranje z oksalno kislino smo ponovili tudi novembra 2001. Rastopino oksalne kisline smo pripravili po receptu dr. Liebiga: 35 g oksaldihidrata, 200 g sladkorja, preostanek do enega litra pa vode. Pokapanje (upoštevati je treba predpisane odmerke!) po zasadenih ulicah smo pri AŽ panjih opravili s posebno prirejeno cevko ob pomoči žepne svetilke. Ta postopek je zelo preprost in hiter zlasti pri nakladnih panjih. Kisline smo pokapali samo po čebelah, potem pa smo še ves mesec spremljali število odpadlih varoj – glej razpredelnico.

Pregled odpada varoj po vsakem zatiranju v letu 2001 pri 22 čebeljih družinah v AŽ panjih v čebelnjaku Milana Megliča v Gozdu Martuljku

Prvo zatiranje z mravljinčno kislino je bilo opravljeno 21. julija; skupaj je odpadlo 2675 varoj – povprečno po 121 varoj na družino.

Drugo zatiranje z mravljinčno kislino je bilo opravljeno 1. septembra; skupaj je odpadlo 5.890 varoj – povprečno po 267 varoj na družino.

Zatiranje z oksalno kislino je bilo opravljeno 17. novembra; skupaj je od 17. novembra do 14. decembra odpadlo 1855 varoj – povprečno po 84 varoj na družino (najmanj 5, največ 328).

Natančno ugotavljanje števila odpadlih varoj po zatiranju z oksalno kislino je pokazalo, da v približno polovici čebeljih družin varoe sploh ne bi bilo treba zatirati še z oksalno kislino (natančni zapiski so pri avtorju). Odločitev o tem, ali izvajati zimsko zatiranje ali ne, je mogoče sprejeti samo na podlagi natančne diagnoze ob pravem času (ko mine nevarnost reinvajije).

Iz grafikona je videti, da je največ varoj odpadlo prvi teden po zatiranju in da odpadanje varoj traja dalj časa. Podobno dinamiko odpadanja varoj po zatiranju z oksalno kislino navajajo tudi tuji viri (DBJ, 10/2001, str. 11).

Z vključitvijo oksalne kisline v koncept alternativnega zatiranja varoe smo dosegli temeljito in verjetno tudi uspešno uničenje večine preostalih varoj v vseh čebeljih družinah na celotnem območju Kranjske Gore. Praviloma prihodnje leto do konca paše,

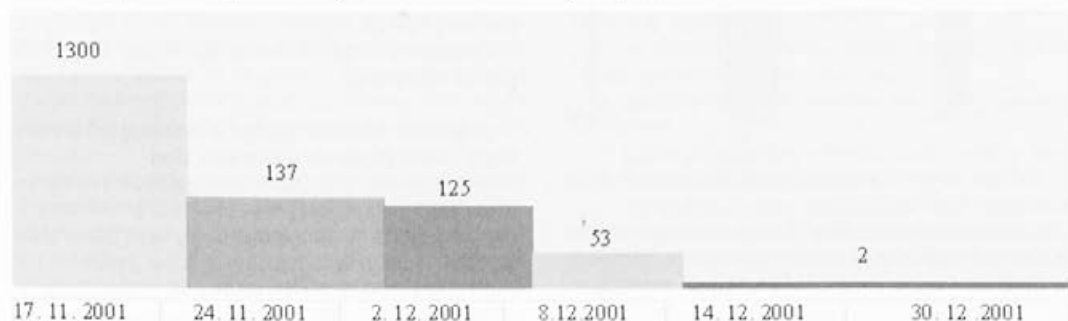
to je predvidoma do 20. julija, ne bomo imeli nobenih težav z varoo. Glede na to pa pred pašo in zlasti ne med pašo ne bo treba izvajati nobenih ukrepov za zmanjšanje števila varoj, niti apitehničnih. Izrezovanje trotovine je sicer dobrodošlo, vendar za zdaj ni nujno, ker bo število varoj spomladi majhno. Za vsak primer maja preverimo napadenost. Tudi oblikovanje narejencev z zalego ali umetnih rojev tako na pamet, samo zaradi varoe, je pri majhnem številu varoj spomladi nepotrebno razmetavanje časa in energije. To delamo zaradi pomlajevanja matice, preprečevanja rojenja, razmnoževanja družin itn. Seveda umni čebelar take situacije izrabi tudi za zmanjševanje števila varoj, seveda, če je to potrebno. Povsem logično pa je, da je na območjih, na katerih je npr. poznojesenska paša, treba načrt zatiranja prilagoditi danim razmeram in vključiti tudi več apitehničnih ukrepov.

Vključitev oksalne kisline v koncept alternativnega zatiranja varoe torej ne bo odpravila letošnjega problema, temveč bo zagotovila nemoteno čebelarjenje v prihodnjem letu. Zato je treba vključitev oksalne kisline razumeti kot dodatni varnostni ukrep za temeljito zmanjšanje števila varoj pred začetkom njihovega razmnoževanja. Enak rezultat je mogoče doseči tudi z mravljinčno kislino v obdobju, ko zunanje temperature to še dopuščajo (do 12 °C), vendar to zahteva že več natančnosti in doslednosti pri delu z mravljinčno kislino ali pri uporabi hlapilnikov, ki omogočajo izhlapevanje tudi v obdobju, ko čebele ne izletavajo več, tako da zajamemo tudi morebitno reinvajijo. Ker pa je to z zdajšnjimi hlapilniki dokaj težko doseči (ni pa nemogoče, kar so nekateri kranjskogorski čebelarji dokazali v letih 1997, 1998 in 1999), zlasti to velja za celotno območje z več čebelarji, je videti, da je vključitev oksalne kisline dobra rešitev.

Sklep

Mravljinčna, oksalna in mlečna kislina so organske kisline, ki so v majhnih količinah navzoče tudi v medu. Kombinirana uporaba teh organskih kislin (če je v panju zalega – mravljinčna kislina, če v panju ni zalege, pa oksalna ali mlečna kislina) daje možnost uspešnega zatiranja varoe. Uporaba teh organskih

Število odpadlih varoj po zatiranju z oksalno kislino – pokapanje

kislin po doslej znanih podatkih omogoča čebelarje nje brez uporabe tistih kemičnih sredstev, ki bi v vošku in medu utegnili pustiti problematične ostanke.

Uporaba mravljične kisline, kot jo predvideva načrt zatiranja varoe, zagotavlja zdrave zimске čebele, oksalna pa uniči večino preostalih varoj. Tako bomo uspešno končali čebelarstvo sezono in prihodnjo sezono nemoteno čebelarili. Zaradi vključitve oksalne kisline v koncept zatiranja varoe ni nujno, da z mravljično kislino dosežemo kar najboljše rezultate, saj bo ob poznojesenskem zatiranju, torej v obdobju, ko v družini ni več zalege, oksalna kislina uni-

čila večino preostalih varoj in tudi tiste, ki so prišle v panj v obdobju po zatiranju z mravljično kislino (ropanje, reinvazija).

Alternativni način zatiranja varoe je zahtevnejši. Obvladovanje postopkov zahteva dodatno strokovno znanje in učinkovito organizacijo. Čebelarji smo dolžni poskrbeti za zdrave čebele, saj nam bodo le takšne dajale pridelke najvišje kakovosti.

Viri bodo objavljeni v naslednji številki.

Čebelarški kongres

BZ BZ
BZ BZ
BZ BZ

REDNI ENAINPETDESETI OBČNI ZBOR ČEBELARSKE ZVEZE SLOVENIJE

Anton Tomec (1. del)

Enainpetdeseti redni občni zbor Čebelarške zveze Slovenije je bil 3. marca 2002 v dvorani Celjskega sejma v Celju.

Predsednik ČZS g. Lojze Peterle je najprej pozdravil navzoče delegate čebelarskih društev in čebelarskih zvez, člane delovnih organov ČZS ter goste, nato pa je predlagal člane delovnega predsedstva in drugih organov zbora. Navzoči delegati, ki so pred začetkom zbora oddali pooblastila, so javno, z dvigom kartončkov, soglasno izvolili naslednje organe 51. rednega letnega občnega zbora ČZS:

v delovno predsedstvo:

- za predsedujočega g. Braneta Borštnika, delegata ČD Velike Lašče,
- za člana delovnega predsedstva g. Cirila Vidriha, delegata ČD Cerknica, in g. Draga Čučka, delegata ČD Celje;
- v verifikacijsko komisijo:
- za predsednika g. Milana Runtasa, delegata ČD Dolsko,
- za člana g. Franca Grajerja, delegata ČD Domžale, in g. Silva Posla, delegata ČD Rogaška Slatina;

za overitelja zapisnika:

- g. Franca Pankerja, delegata ČD Murska Sobota, in g. Norberta Jedlovčnika, delegata ČD Slovenska Bistrica;
- za zapisnikarja:
- g. Antona Tomca, tajnika ČZS.

Delovni predsednik se je delegatom zahvalil za izvolitev in nato ugotovil, da so delegati z glasovanjem soglasno sprejeli dnevni red 51. rednega občnega zbora. Poleg običajnih točk dnevnega reda sta bila na dnevnem redu še

sprejetje sklepa o prodaji prostorov ČZS na Cankarjevi 3 v Ljubljani ter obravnava in glasovanje o dopolnilu pravil ČZS.

Nato je sledila podelitev odličij Antona Janše I. stopnje, ki jih je na predlog komisije za priznanja in odlikovanja na svoji 7. redni seji potrdil upravni odbor ČZS. Predsednik ČZS g. Lojze Peterle je nato zaslužnim članom ČZS podelil visoka odličja. Prejeli so jih: Jerneja Vombegar, Cerklje, Stanislava Pahole, Slovenske Konjice, Ivan Bračić, Poljčane, Jože Nekrep, Sladki Vrh, Janez Gačnik, Metlika, Martin Meško, Velenje, Ivana Somrak, Novo mesto, Marjan Novak, Škofja Loka, Pavli Potočnik, Ravne na Koroškem, Anton Leben, Sempeter, Dušan Holzbauer, Ljubljana, Jože Letonja, Anton Špendov, Žirovnica, Stanislava Lipičnik, Vojnik, in Minko Zupančič, Sevnica. Z odličjem Antona Janše II. stopnje sta bili ob 80-letnici svojega delovanja odlikovani ČD Ljutomer in ČD Litija. Z odličjem Antona Janše III. stopnje pa so bili ob 50-letnici delovanja odlikovani ČD Peter Dajnko – Gornja Radgona, ČD Dornava in ČD Bakovci. Častne diplome Antona Žnideršiča za inovacije sta prejela: Ivan Jurkovič, Podjetje LUGO, d.o.o., Ljubljana, za izboljšavo elektromotorjev za točila in podjetje VEMA, d.d., Maribor, za bogato izbiro embalaže.

Potem je predsednik Lojze Peterle izročil bronasto medaljo Apimondia 2001, ki jo je za kreativnost in inovativnost svojega učbenika Čebela se predstavi na kongresu v Durbanu v Južnoafriški republiki prejela Marija Mlaker – Šumenjak. V imenu odlikovancev se je za prejeta priznanja zahvalil dolgoletni predsednik ČD Metlika g. Janez Gačnik.

Nato je predsednik verifikacijske komisije poročal, da je na 51. rednem občnem zboru pooblastila oddalo 109

delegatov (to je **53,5 odstotka vseh**), torej je bil zbor v skladu s 16. členom pravil ČZS sklepčen in je lahko nadaljeval svoje delo.

Predsednik ČZS g. Lojze Peterle se je v poročilu o delu organov Čebelarске zveze v letu 2001 najprej zahvalil vsem članom za sodelovanje v minulem letu, nato pa na kratko poročal o opravljenih nalogah. Najpomembnejše naloge vodstva ČZS so bile graditev ČCS, priprave na kongres Apimondie 2003 in stiki z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (urejanje statusa čebelarjev, izobraževanje ter financiranje programov ČZS). Podrobnejši pregled realizacije delovnega načrta ČZS je objavljen v nadaljevanju tega poročila.

Na področju izobraževanja je ČZS v letu 2001 izdala predvidenih 11 številk Slovenskega čebelarja in barvni stenski koledar, pripravila pa je tudi videokasete in drugo izobraževalno gradivo.

V prostorih Celjskega sejma je ČZS 3. marca pripravila 24. državni strokovni seminar z osrednjo temo Slovensko čebelarstvo in čebelarstvo v Evropski uniji – zakonodaja, trženje, prevozi na paše, zdravstveno varstvo čebel, pospeševanje čebelarstva, spodbude in pomoči. Predavali so domači strokovnjaki ter avstrijski in italijanski čebelar, na okrogli mizi pa so sodelovali strokovnjaki tistih državnih organov (davčne in veterinarske uprave ter tržne inšpekcije), ki so pristojne za reševanje posameznih odprtih vprašanj na področju čebelarstva. Seminarja in sejma čebelarске opreme in reprodromateriala se je udeležilo približno 1500 obiskovalcev iz domovine in zamejstva, ki so na posvetu izvedeli veliko novih, žal pa za nadaljnje čebelarjenje ne preveč optimističnih novic.

Predstavniki ČZS so se udeležili strokovnih srečanj in delovnih sestankov v Italiji in Avstriji.

V Prosenjakovcih smo s prizadevnimi čebelarji in šolniki 5. maja organizirali srečanje in tekmovanje mladih čebelarjev. Tekmovanja se je udeležilo 120 dvočlanskih ekip. Kot nagrado za udeležbo na tekmovanju smo tekmovalcem razdelili 400 priločnikov za začetnike, nekaj videokaset in knjig, del nagrad pa je pripravil tudi priraditelj. Ministrstvo za šolstvo je finančno podprlo to tekmovanje s 100.000 SIT.

Delovna skupina za poklicno izobraževanje čebelarjev po certifikatnem sistemu je pripravila profil poklica čebelar/čebelararka, standard znanj in katalog, ki ga je ustrezna komisija pri Ministrstvu za šolstvo leta 2001 tudi registrirala. S tem so dane možnosti za začetek izobraževanja za čebelarски poklic. Pri Andragoškem centru Slovenije se izobražujejo člani komisij za potrjevanje znanj in podeljevanje izpitov, pri Ministrstvu za delo pa smo od-

dali vlogo za vpis v register izvajalcev izobraževanja za poklic čebelar/čebelararka. Komisija za preverjanje materialnih in kadrovskih pogojev pri ministrstvu je že imenovana, delo pa bo predvidoma začela februarja. Pripravljen je tudi učni načrt za 32-urni pripravljalni tečaj za pridobitev poklica čebelar. Tečaji in izpiti se bodo predvidoma začeli maja 2002.

Čebelje bolezni nadzorujeta in skušata obvladovati skupina devetih veterinarjev svetovalcev, ki jih plačuje država, in naša komisija za zdravstveno varstvo, ki z njimi tesno sodeluje. Uredniška skupina komisije za zdravstveno varstvo čebel in veterinarjev nadaljuje pripravo gradiva za izdajo novega priločnika o zdravstvenem varstvu čebel in zatiranju čebeljih bolezni. Čeprav si ČZS zelo prizadeva, da bi njeni člani (strokovnjaki in laiki) sodelovali pri pripravi novih predpisov, ki urejajo čebelarstvo in čebelje pridelke, jih zakonodajalec le delno vključuje v posodobljen veterinarsko-sanitarne zakonodaje.

Na raziskovalno delo v čebelarstvu nimamo prav velikega vpliva. Naši predstavniki v poslovnem odboru za čebelarstvo lahko organizacijam, ki opravljajo raziskave, posredujejo predloge, vendar z njimi (Kmetijski inštitut Slovenije, Veterinarska in Biotehniška fakulteta) nismo institucionalno povezani, da bi opravljali tudi raziskave, ki jih želijo naši člani. Po podatkih omenjenih institucij so v ospredju raziskave na področjih selekcije in genetike kranjske čebele. ČZS pa je pri BTF naročila in delno že plačala raziskavo tipičnih slovenskih medov, ki bo podlaga za razlikovanje naših medov od tujih.

Za pospeševanje čebelarstva v prihodnosti je zelo pomembna strategija razvoja slovenskega čebelarstva, ki jo je pripravila strokovna skupina, sprejel pa upravni odbor ČZS. V njej je opredeljena večina nalog, ki zavezujejo tako Ministrstvo za kmetijstvo, izobraževalne in pospeševalne institucije kot ČZS. Le upamo lahko, da bo MKGP dokument "vzel za svojega" in se po njem ravnalo. Delegati so strategijo prejeli v gradivo.

Tudi leta 2001 nam je uspelo pridobiti regres za nakup sladkorja za zimsko krmiljenje čebel. Na podlagi vladne uredbe z dne 30. 11. 2001 smo morali pri Agenciji za kmetijske trge popolno vlogo vložiti do 10. 12. 2001, torej v izjemno kratkem času. Z veliko težavo smo pridobili dokumentacijo, večkrat tudi nepopolno, tako da za nekatera društva ta še 10. 2. 2002 ni bila popolna. Po uredbi so do sofinanciranja sladkorja za krmiljenje čebel upravičeni člani ČZS. ČZS je za ta namen prejela 35 milijonov SIT; glede na to bodo čebeltrji dobili največ 25 kg sladkorja na pridobitno družino in 22 SIT subvencije na kilogram sladkorja.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Ugodno – kozarci za med

Firma

STENKO d.o.o.

Špruha 3 – TRZIN – ☎ (01) 562 17 22

Čebelarjem ponujamo steklene kozarce po ugodnih cenah: 720 ml (grlo Ø 82 mm) po **32,40 SIT/kos**, pakirani po **36,60 SIT/kos**, 370 ml (grlo Ø 66 mm) po **26,40 SIT/kos**, pokrove, zlato lakirane, 0,82 mm po **15,00 SIT/kos** in 0,66 mm po **12,00 SIT/kos**.

Po dogovoru naročeno blago tudi dostavimo.

MOJI VTISI O MEDNARODNI ČEBELARSKO-PRODAJNI RAZSTAVI IN ČEBELARSKEM SEMINARJU ČZS OD 2.–3. marca 2002 v Celju

Franc Grajzar

Seminar je letos obiskalo rekordno število udeležencev doslej. Že pred uradnim začetkom se številnim čebelarjem ni uspelo prebiti do stojnic z razstavljenimi čebelar-skimi opremo in pripomočki za čebelarjenje. Ponudba je bila pestra, čeprav veliko novega ni bilo videti. V resnici pa je bilo vse, kar čebelarji nujno potrebujejo, in veliko takšnega, kar smo morali včasih kupovati v tujini. Na prodajno-razstavnem prostoru sta z zelo široko ponudbo izstopali predvsem dve podjetji, in sicer VEMA in LOGAR. Prvo s pestro ponudbo embalaže za čebelje pridelke, seveda ob veliki ponudbi hrane za čebele, drugo pa s tehnološko opremo za čebelarje. Pri ponudbi embalaže za med je Vema ponujala zlasti veliko izbiro darilne embalaže. Najpomembnejša za čebelarje in najbolj uporabna sta dva kozarca za med, in sicer s prostornino 360 ml (do 0,48 kg) in 720 ml (do 0,95 kg). Zlasti kozarec s prostornino 720 ml je samo v visoki izvedbi, to pa je za porabnike zelo nepraktično, zato bi bil nižji in širši veliko boljše. Dobro bi bilo poiskati tako obliko kozarca, da bi ga morda potem lahko uporabili tudi kot enoten kozarec za blagovno znamko, vsaj v dveh velikostih. Podjetje Logar je kot nov izdelek predstavilo potopni topilnik medu različne velikosti in moči, veliko boljše od doslej pri nas dosegljivih. Tudi to je del opreme, s katero čebelarji neškodljivo pripravljajo med za polnjenje v kozarce z blagovno znamko, ker je prek tipala na grelnem telesu mogoče uravnati višino temperature topljenja.

Prevečjnja pomanjkljivost te razstave pa je bila, da na njej ni bilo spominkov s področja čebelarstva, npr. panjskih končnic, medenih kruhkov, plišastih čebel in številnih drugih, ki jih v Sloveniji verjetno izdelujejo ali pa bo treba izdelovalec še vzpodbuditi, ker bodo zelo primerni tudi za Apimondio. Morda bi bila predstavitev takih spominkov na prihodnji razstavi marca prihodnje leto tudi generalna za poznejši avgust.

Na razstavno-prodajnem prostoru je bilo veliko uporabne opreme za čebelarstvo različnih proizvajalcev in ponudnikov. Prostor sam pa je bil koristen še za drugo pomembno stvar, to je za srečanje čebelarjev, obnavljanje poznanstev, vzpostavljanje novih ter izmenjevanje izkušenj v osebnih stikih s čebelarji iz vse Slovenije.

Po odprtju posvetovanja je predsednik ČZS g. Lojze Peterle pozdravil navzoče in jih ob tej priložnosti seznanil s pomembnimi nalogami, ki jih ima ČZS pred seboj. To so predvsem zgraditev Čebelarskega centra Slovenije, ki bo kmalu končan, kongres Apimondie, omenil je tudi kolektivno blagovno znamko za med druge pomembne naloge. Vsem sodelujočim pri teh programih se je zahvalil za njihovo požrtvovalno delo. Priprave na kongres Apimondie sta obširneje predstavila predsednik organizacijskega odbora g. Franc Šivic in generalna sekretarka mag. Jasna Kralj.

Po uvodnih govorih se je začela osrednja tema seminarja, PREDSTAVITVE ENOTNEGA CELOSTNEGA PROGRAMA ZA ZATIRANJE VAROE. Z računalniško tehnologijo so bila zelo nazorno in kakovostno predstavljena domača in tuja znanja o ugotavljanju in zatiranju varoe. Vsi domači predavatelji (mag. Mira Jenko, dr. Aleš Gregorc, g. Ivo Planinc, g. Janez Brvar, dr. Janez Poklukar, g. Franc Šivic, g. Milan Meglič in g. Ivan Jurkovič) so skupaj v celoti obdelali različne načine zatiranja tega zajedavca. Kot so povedali, so nekatera kemična sredstva za ta namen

postala nezanesljiva, zato je treba izvajati celosten program zatiranja varoe, ki obsega tako način čebelarjenja, apitehnične ukrepe in nadzor nad populacijo varoe kot zatiranje samo, ko je v čebeljih družinah zalega, in posebej, ko v družinah ni zalege. Pri tem so opozarjali zlasti na vlogo čebelarskih družtev, saj morajo poskrbeti, da bo zatiranje krajevno in časovno enotno. Ob tem je treba podvomiti o uspehu takšnega zatiranja, saj je znano, da imajo posamezni člani svoje čebele zunaj območja društva oziroma zunaj območja svojega stalnega bivališča. Prav tako imajo lahko npr. čebele na območju enega društva, sami pa so člani drugega društva. Morda bi bilo treba tudi glede tega uvesti red. Če izvezemo za zdaj še dovoljena in učinkovita kemična sredstva, kot sta hemovar in perizin, so strokovnjaki, seveda poleg apitehničnih ukrepov, predlagali o. svetovalci uporabo alternativnih sredstev. Med temi sredstvi naj bi bila tedaj, ko je v čebelji družini zalega, najprimernejša mravljinčna kislina, ko je družina brez zalege, pa kapanje oksalne kisline. Ob tem se sprašujem, zakaj institucije ne poskrbijo za primerne testirane hlapilnike, tako da bi jih čebelarji lahko kupili, ne pa da vsak zase iščemo različne možnosti, naslednje leto pa se pojavijo nove, seveda za novo plačilo. Zakaj ni mogoče poskrbeti za to, da bi lahko vsak čebelar dobil pri veterinarju ali kje druge ustrežne dozirne brizge s pripadajočo cevko za kapanje z oksalno kislino, tako kot je npr. g. Jurkovič opremil svoj termosublimator za uparjanje oksalne kisline. Ali ne bi bil že čas, da se tudi pri nas tako organiziramo, da naše pristojne institucije pravočasno preverijo, testirajo ter izberejo in priporočijo ustrezna sredstva s pripadajočo opremo in navodili za uporabo? Vsi čebelarji pač nismo strokovno usposobljeni za izbiro kemikalij in sredstev za zdravljenje čebel. Res nekaj vzemo na predavnih ali na seminarju v Celju, vendar nas je bilo tu samo 2000, doma pa jih je ostalo vsaj še 4500. Pri tem moramo upoštevati tudi to, da vsak čebelar ni toliko funkcionalno pismen, da bi iz številnih predlogov sam izluščil najustreznejši način zdravljenja čebel. Ob tem namreč človek dobi vtis, da je tako namerno, kajti če se nekaj ne bi obneslo, naj bi odgovornost in posledice nosil čebelar sam.

Zelo nazorno in konkretno je izkušnje pri zatiranju varoe predstavil avstrijski čebelarski strokovnjak dr. Rudolf Moosbechofer. Ugotovitve so bile podobne ugotovitvam naših strokovnjakov, le da so bile nekatere stvari predstavljene še bolj podrobno. Tudi prevod g. Megliča je bil zelo dober, tako da je bilo predavanje mogoče z lahkoto spremljati. Škoda, da se je po modni reviji, ki je bila zelo zanimiva in je lepo popestrila morda že malo preveč dolgotrajna predavanja, toliko ljudi razšlo. Tako je bilo gotovo tudi za tega odličnega predavatelja mučno predavati pred tako zmanjšanim številom poslušalcev, še posebej, ker je bila udeležba pred tem tako množična. Morda bi bilo seminar v prihodnje dobro organizirati tako, da bi bil med predavanji le vnaprej predviden odmor, vnaprej pa naj bi brez občutnega podaljšanja predvideli tudi konec. Prav tako bi morali paziti, da se vsebina obravnava njih tem ne bi preveč ponavljala.

Druga dneva seminarja se je, žal, udeležilo občutno manj čebelarjev. Škoda, kajti pristojni referenti z Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano so govorili o večini nerešenih problemov, ki nas čebelarje že dolgo pri-

zadevajo. Slišali smo nekaj vzpodbudnih obljub, tudi od samega ministra g. Franca Buta. Upajmo, da se jih bodo držali. Predstavnica Ministrstva za finance je pojasnjevala, kam smo oz. nismo na področju davkov umeščeni čebelarji. Kot se je izkazalo, smo lahko samo s. p. (samostojni podjetnik). Najbrž v tem ministrstvu še vedno ne poznajo strukture čebelarjev. Popolnoma enako razlago smo v Celju od nekega drugega referenta z istega ministrstva poslušali že pred leti. Od takrat se torej na tem področju ni zgodilo nič. Gotovo so ugotovili, da bodo od čebelarjev pridobili premalo sredstev za polnjenje proračuna, pa se jim zato ne splača ukvarjati z nami. Nam je sicer prav tako, samo naj nam rečejo »prosti ste«, da ne

bomo imeli še naprej slabega občutka, da med prodajamo na črno.

Razstavnici prostor je bil drugi dan precej manj obiskan, tako da si je bilo lažje ogledovati ponudbo ali kaj kupiti. Vprašanje pa je, kakšen izkupiček so imeli prodajalci. Mogoče je le treba razmisliti, ali ne bi bilo umestnejše ter za ČZS, obiskovalce in razstavljalce-prodajalce morda tudi ceneje, da bi bil seminar spet samo en dan, a ta podaljšan do večera, vmes pa dovolj dolg odmor in ustrežna preskrba s hrano. Vprašanje je tudi, ali ne bi bilo drugi dan obiskovalcev še manj, če ne bi bil za popoldne predviden občni zbor ČZS.

V splošnem pa lahko rečemo, da je celotna prireditev lepo uspela in tudi organizacija je bila zelo dobra.

Mali oglasi

PRODAM 10 družin na AŽ satju, ☎ 031 204 494.

PRODAM dve prikolici za prevoz čebel (10 in 18 panjev), ☎ 02 546 11 44.

PRODAM čebelje družine na AŽ 7 S, ☎ 01 423 40 02.

PRODAM prikolico z 10 AŽ naseljenimi panji z zdravimi čebelami – skupaj ali posebej, ☎ 041 413 063.

PRODAM čebelarstvo tehtnico, ☎ 041 524 243.

PRODAM čebelje družine na 7 in 10 S, ☎ 041 778 892.

PRODAM atestirano prikolico za 8 AŽ 10 S, ☎ 040 399 159.

V OKOLICI Ljubljane kupim roje, ☎ 01 561 24 53, 040 339 798.

MENJAM barvne fotografije čebelnjakov in medovitih rastlin – za vsako fotografijo dam 20 semen kerlaiterije, Jože Šimec, Jakopičeva 17, 1000 Ljubljana.

PRODAM čebele na AŽ satju 7 S in 10 S, ☎ 031 766 533 in 03/572 73 43.

PRODAM 18 naseljenih AŽ panjev 10 satarjev in nekaj rezervnih družinic; matice so lanske, čebele so veterinarsko pregledane, ☎ 031 381 881.

PRODAM tovorni avto s čebelami 45 AŽ panjev, ☎ 02 534 9932.

PRODAM več praznih AŽ panjev 10S, vago za v panj in 4 satno točilo z el. motorjem, ☎ 01 42 31 669, GSM 031 619 961.

PRODAM čebelnjak avtobus v odličnem stanju, prostora je za 82 AŽ 10S in 20 prašilčkov s prostorom za točenje in ležiščem. Cena 400.000 SIT, ☎ 01 541 61 99.

Izkušnje naših čebelarjev

ČEBELNJAKI ZA APITERAPIJO

Marjan Debelak

Mar nismo čebelarji že od davna govorili, da so naši čebelnjaki tudi čebelarjeva svetišča, pribežališča in prostor, v katerem si opomoremo in tudi kaj pozdravimo? Torej apiterapija v čebelnjakih ni nič novega, dokler jo uporabljamo čebelarji sami. Najbolj so apiterapevtsko opremljeni pač tisti čebelarji, ki so si v čebelnjaku, morda celo v posebni niši ali v čebelnjak odprti kamrici, uredili pomožno ležišče. Tako lahko s čebelami uživajo krajši ali celo celonočni počitek, se s polnimi pljuči nahajajo panjskih vonjav in si z milijoni krilatih bitij v čebelnjaku izmenjajo mnogotere skrivnosti življenja.

Nekoliko drugače pa je, če si zamislimo, da bi se

takole s čebelami zaradi različnih potreb, lahko zgolj zaradi radovednosti, pa tudi zaradi zdravja ali turistične avanture »pogovarjali« nečebelarji. Ti ljudje se prostotelečih čebel okoli sebe pogosto bojijo, zato jim ne smemo dovoliti vstopa v prostor, v katerem delamo s čebelami, kljub temu pa naj bi videli, uživali in doživeli skoraj vse to, kar je dano čebelarju in kar počnejo čebele in čebelar.

V začetku prejšnjega leta sem se odzval prošnji predsednika gradbenega odbora za zgraditev Čebelarstva centra Slovenije v Lukovici, naj izdelam osnutek načrta za tak apiterapevtski ali turistični čebelnjak.

JOŽEF VELIKONJA – 90-letnik

Rodil se je 16. marca 1912 v Gorenji Trebuši, v družini, ki ji po domače pravijo »pri Melinarju«.

Kot 8-leten fantič je začel loviti ose. Zapiral jih je v škatlice, vendar je ugotovil, da se to ne bo obneslo. Početje z osami je opazoval starejši čebelar, ki je bil tudi njegov sosed. Jožef se mu je zasmilil, zato mu je podaril družino v kranjiču. Tako je pri desetih letih začel čebelariti.

Leta 1925 se je včlanil v Zvezo čebelarjev za Goriško. Ker je bila Primorska tedaj pod Italijo, so bile razmere zelo hude in zelo težko je bilo čebelariti.

Med drugo svetovno vojno se je bojeval proti okupatorjem nekje na območju Porezna in takrat so mu Nemci razdrli vse panje in pojedli vse medeno satje. Sosed mu je pred Nemci rešil eno čebeljo družino. Ko se je Jožef vrnil iz vojske, se je znova lotil čebelarjenja.

Ker je bil izučen mizar, je izdeloval panje tako zase kot za druge. Sam je čebelaril s 35–40 družinami, rad pa je z nasveti, roji in panji pomagal tudi drugim.

Za prizadevno delo in uspešno čebelarjenje je leta 1993 prejel društveno priznanje, leta 2001 pa tudi odličje Antona Janše III. stopnje.

Kljub visoki starosti še vedno rad obiskuje svoje ljubljenske, pa tudi sinu Brunu da še marsikakšen nasvet.

Čebelarke in čebelarji Čebelarskega društva Tolmin mu želimo še veliko zdravih ter vedrih in nasmejanih let.

Tajnica ČD Tolmin

JOŽE HUMAR 80-letnik

Marca letos je 80. rojstni dan praznoval Jože Humar. Po 42 letih čebelarjenja je Jože ugotovil, da z doživetji pri teh priljubljenih in pridnih žuželkah človek odkrije nov svet. Poštenega in pridnega, kot so njegove čebele, sta ga društvo in ČZS odlikovala z odličjema Antona Janše III. in II. stopnje. Kljub obolici kmečkega dela je za čebele vedno našel čas. Ko bi bilo vsaj še dolgo tako.

Jože, želimo ti, da bi bil čil in zdrav še dolgo med nami!

Čebelarji ČD Nova Gorica

RUDI BRAJDIH 80-letnik

Rudi Brajdih se je rodil 4. aprila 1922 v vasi Sela pri Sežani. Čebele je spoznal že kot otrok, saj je oče čebelaril z več kot dvajsetimi panji. Še zelo mlad, komaj šestnajst let star mladenič, je s trgovsko mornarico odšel v širni svet. Vsa leta 2. svetovne vojne je bil v tujini, v kraško idilo pa se je vrnil konec leta 1945. Služboval je v Trstu in Ajdovščini ter nekaj časa celo v Beogradu. Po sedmih letih je dobil službo v Novi Gorici.

V spominih na otroštvo in domačijo so se v njem prebudila čustva do čebel. Iz domačega čebelnjaka je dobil nekaj družin in oblikoval svoje ljubiteljsko čebelarstvo. Ob vsem delu in skrbi, ki ga življenje zahteva, je vzorno gojil do 25 čebeljih družin. Rudi-ja ves čas odlikuje njegovo bogato znanje, predvsem pa nesebična pripravljenost pomagati tako organizaciji kot posameznikom. Leta 1953 je postal član ČD za okraj Nova Gorica, že čez tri leta pa tudi društveni tajnik, to pa je ostal polnih deset let. Medtem si je pridobil tudi naziv čebelarskega preglednika.

Vzreja matic **AVGUST BUČAR**

Janče – GSM: 041 696 210

E-pošta: avgust.bucar@siol.net

Sprejemam naročila za označene matice čiste kranjske sivke iz odbranih matičarjev pod nadzorom KIS. Prévzem osebno ali po pošti.

Svoje znanje je leta 1982 dopolnil s tečajem in izpitom pri Kmetijskem zavodu v Novi Gorici. Kot član upravnega odbora se ni branil dela tudi v različnih komisijah. Skratka, če seštejemo čas njegovega vestnega opravljanja različnih društvenih funkcij, je ta vsota kar 43 let. In kakor sam pove, mu je v največje zadovoljstvo obdobje 1966/67, ko mu je kot osrednjemu pobudniku uspelo vzpostaviti prijateljske odnose med našim društvom in čebelarstvo organizacijo onstran državne meje v Gorici; odnosi med društvoma so še vedno vzorni.

Rudjeva odločnost in delovna vnema sta pripomogli, da je od leta 1983 do 1994 vodil tudi čebelarski krožek na tedanji osnovni šoli IX. korpusa v Novi Gorici. Čeprav je to delo proti koncu zaradi obole-

losti hrbtnice opravljal že s palico, mu ni manjkalo prijaznosti in vedrine. Za njegovo delo in zasluge v čebelarstvu ga je ČZS odlikovala z odličji Antona Janše III., II. in I. stopnje, ob 80-letnici ZČDS pa je prejel tudi plaketo.

Rudi sicer aktivno ne čebelari več, še vedno pa se udeležuje naših zborovanj in srečanj. Predvsem ga zanimajo dogajanja na vseh ravneh naše organizacije. Z njim je prijetno poklepetati o preteklosti in prihodnosti.

Za ta visoki življenjski jubilej mu čebelarji našega društva želimo dobrega zdravja, da bi še dolgo zahajal med nas in nas hrabil s svojo vedrino ter kramljal o našem delu in čebelicah.

Čebelarji ČD Nova Gorica

Iz društvenega življenja

80 let Čebelarskega društva Trbovlje (1921–2001)

Naše čebelarsko društvo je 13. marca 2001 praznovalo 80-letnico obstoja. Na slovesnosti smo razvili tudi društveni prapor ter se povesečili s trboveljskim županom in povabljenimi gosti sosednjih čebelarskih društev.

Zgodovina društva

V XXIV. letniku Slovenskega čebelarja iz leta 1921 najdemo na 63. strani naslednji zapis:

«Čebelarska podružnica Trbovlje in okolica. V nedeljo, dne 13. marca 1921, se je vršil v ljudski šoli v Trbovljah ustanovni občni zbor Čebelarske podružnice za Trbovlje in okolico. Navzočih je bilo 42 čebelarjev in prijateljev čebelarstva. Posetil je na prošnjo pripravljalnega odbora to zborovanje predsednik Zveze čebelarskih podružnic za Spodnjo Štajersko gospod Ludvik Černej, ki je poljudno in zanimivo predaval o prednosti umnega čebelarstva s premakljivim satjem in katere koristi donaša umno premišljeno čebelarjenje. Na željo zborovalcev je tudi opisal A. – Ž. panj in način, kako se čebelari v njem. Odgovarjal je na razna vprašanja čebelarjev prav poučljivo in jim dal kot izkušeni dolgoletni čebelar razne nasvete in smernice. Za predavanje – katero je marsikaterega nečebelarja spremenilo v čebelarja – mu izrekamo na tam mestu še enkrat iskreno zahvalo. – V društvo se je na dan ustanovnega občnega zbora vpisalo 26 članov. – Izvolil se je sledeči odbor: Lebar Fr., predsednik; Hauk Josip, podpredsednik; Omerzu K., tajnik in blagajnik; Cukjati Fr., Straus Ign., Krevl Pavel in Knaflič Rud., odborniki. – Letna članarina se je določila na 30 kron. – Sledili so zatem razni predlogi in nasveti o zboljšanju čebelarske paše, o nabavi čebelarskega orodja in o poučnem in praktičnem predavanju, ki se vrši v maju pri čebelnjaku čebelarja Hauka na Doberni v Trbovljah.»

Tajništvo

Potem pa so sledile boljše in slabše čebelarske letine. Nista se »cedila med in mleko« in tudi »medeno-ušiva« poletja so bila redka. V številnih starih letnikih Slovenskega čebelarja najdemo kratke članke o akcijah za izboljšanje čebelje paše, sajenju sadnih in medovitih dreves, grmovnic in drugih rastlin. Skrbeli so za napredek čebelarstva, kupovali so skupno opremo in orodje. Med II. svetovno vojno je bilo društvo, podobno kot druga društva na Štajerskem, prepovedano. Po osvoboditvi so bili nekateri naši čebelarji izvrstni prevažalci po vsej Jugoslaviji. V plemenilni postaji Reka – Pustov mlin pri Litiji so vzrejali matice. Člana našega društva sta bila tudi inovatorja g. Jože Čibej (triatzni AŽ panj) in Maks Huter (praktična šablona za zabiranje kvačic). Iznajditelj priprave za mehčanje strjenege medu v satju, imenovane kobac, g. Janko Pust pa je še živ. Leta 1975 sta se združila ČD Trbovlje in ČD Hrastnik, na željo trboveljskih čebelarjev pa smo se le-

ta 1987 spet razdružili in obnovili svoje lastno društvo. Čebelarji si želimo predvsem zdrave čebele. Prizadevamo si za sodobno čebelarjenje na stalnih mestih v AŽ panjih. Nekateri mlajši kolegi preizkušajo tudi nkladne panje.

Društvo skrbi za izobraževanje na rednih sestankih pri čebelnjakih in drugod. Želimo izboljšati naravno okolje našega kraja, saj se zavedamo velikega pomena, ki ga imajo čebele pri oprraševanju cvetov in ohranjanju rastlinskega in živalskega sveta. Zavedamo se, da nam narava ni bila dana, ampak da smo si jo samo sposodili od naših zanamcev.

Društvo se financira iz prispevkov članov, pomaga pa nam občina Trbovlje. Žal je denarja vedno premalo. V prihodnje načrtujemo postavitve manjšega društvenega čebelnjaka, za katerega že imamo načrt. Želimo si, da ne bi bilo praznih čebelnjakov. Povprečna starost naših čebelarjev je razmeroma visoka. Naš cilj je, da bi imel vsak čebelar naslednika in da se število nase-

ljenih panjev ne bi zmanjševalo. Po razvitju društvene ga prapora, ki je zelo lep, se je nadaljevalo naše praznovanje. Izvedeli smo, da je Čebelarstva zveza Slovenije naše društvo ob prazniku odlikovala z odličjem Antona Janše II. stopnje za posebne zasluge pri razvoju slovenskega čebelarstva. Odlikovanje nam je izročil predstavnik ČZS g. Marjan Skok. Tudi obe sosednji čebelarji društvi Zagorje in Hrastnik sta nas razveselili s priložnostnima dariloma. Ob našem praznovanju smo podelili posebna društvena priznanja ČD Zagorje, ČD Hrastnik, županu občine Trbovlje g. Ladislavu Žigi Žgajnerju in dolgoletnim čebelarjem našega društva: Juretu Cestniku, Ivanu Sovretu in Vojku Kranjcu. Čebelarji Vlado Funtek, Branko Jamšek in Drago Kunstl pa so ob tej priložnosti prejeli odličja Antona Janše III. stopnje.

Upamo in želimo si, da bomo naslednji jubilej že lahko praznovali v našem čebelarskem domu.

ČD Trbovlje, Štefan O. Brvar

OB 210. OBLETNICI IZIDA PRVE TISKANE SLOVENSKE ČEBELARSKÉ KNJIGE IZPOD PERESA JANEZA GOLIČNIKA

Anton Rozman – častni čebelarski mojster

Čebelarji Savinjske doline cenimo odlične može naše preteklosti, ki so zvesto stali ob strani našim prednikom ter jim s poukom in nasvetom pomagali utrjevati gospodarsko, s tem pa tudi duhovno in kulturno samostojnost. Med te može zanesljivo sodi tudi griški župnik Janez Goličnik – čebelar in narodni gospodar – utemeljitelj umnega čebelarstva na širšem območju Savinjske doline kot tudi na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem.

Janeza Goličnika, rojenega 31. januarja 1737 v Mozirju materi Marjeti in očetu Marku, so premožni starši najprej poslali na ljubljansko gimnazijo. Po končani gimnaziji se je vpisal na filozofsko fakulteto v Gradcu, potem pa na teološko fakulteto na Dunaju.

Po končanem študiju leta 1765 je bil tri leta vzgojitelj v gornjegraškem semenišču. Potem je do leta 1780 kaplanoval na Vranskem, v Braslovčah in v žen-

skem samostanu v Ljubljani. Tam se je seznanil s P. P. Glavarjem in postal pod njegovim vodstvom član osrednjega preporditeljskega odbora v Ljubljani za napredek slovenske kulture in narodnega gospodarstva. V 16 letih delovanja tega odbora je za P. P. Glavarjem, Fontonom, Makovcem, Breznikom in Pohlinom postal njegov šesti član.

Službo župnika v Grižah je začel opravljati 16. aprila 1780 in tam je ostal do svoje smrti 9. marca 1807. Po nekaterih domnevah je bil v to odročno faro poslan zaradi svoje napredne narodne zavesti. Ob njegovem prihodu v Griže je bila tamkajšnja stara cerkev v razpadajočem stanju (v dolžino je merila 7 sežnjev, v širino pa 2,5 sežnja; 1 seženj = 1,896 m), fara je bila obubožana, prebivalce pa sta pestili lakota in kuga. Z vso zavzetostjo se je lotil gospodarske in duhovne prenove fare. Na dovoljenje za graditve nove cerkve je moral čakati štiri leta, zaradi izjemno slabih socialnih razmer pa so jo gradili zelo počasi (od 1785 do 1789).

Župnik Janez Goličnik je iz nemščine prevedel drugo Janševo knjigo »Popolno podučenje za vse čebelarje«. Prevod je dopolnil s svojimi izkušnjami, zlasti IXX. in XX. poglavje. Rokopis je bil pripravljen še pred začetkom zidave cerkve, a je moral več let čakati na dovoljenje Kranjske družbe za izdajo prevoda. Njegov prevod je bil napisan v savinjskem narečju in ne v kranjskem, ki je tedaj zaradi Pohlinovega vpliva veljal za normo kljižnega jezika. Šele uporaba izraza »kranjski« je Kranjsko družbo omehčala, da je izdala dovoljenje za natis knjige. Tako jo je leta 1792 natisnila tiskarna Fr. Jos. Jenko iz Celja.

Tako smo Slovenci po zaslugi narodnega gospodarja, župnika in čebelarja pred 210 leti dobili prvo tiskano čebelarsko knjigo v slovenskem jeziku. Res je, da

Leta 1992 smo Janezu Goličniku savinjski čebelarji odkrili ploščo, ob 200-letnici izida njegove knjige.

je Peter Pavel Glavar že pred njim prevedel prvo Janševo knjigo »Razprava o rojenju«, vendar je ta prevod iz neznanih vzrokov ostal v rokopisu vse do leta 1976, ko ga je ob 200. obletnici nastanka natisnila Čebelar-ska zveza Slovenije.

Ni znano, kdaj je Janez Goličnik začel čebelariti, domnevno pa se je to zgodilo pod vplivom dobe Antona Janše. Ko je prišel za župnika v Grižah, je s seboj pripeljal čebele. Na župnijskem vrtu – kjer je dandanes šolsko igrišče – je imel vsa leta župnikovanja 100 do 120 panjev čebeljih družin. S prodajo voska in medu je zaslužil 100 kron in več na leto. Da bi svoje farne pridobil za čebelarjenje, se je – tudi na prigovarjanje Blaža Kumerdeja, takratnega šolskega komisarja celjskega okrožja – odločil za prevod druge Janševe čebelar-ske knjige iz nemščine v slovenščino. Izvirnik v nemškem jeziku mu je z Dunaja priskrbel Blaž Kumerde-j.

Knjiga se zunaj celjskega okrožja ni tako razširila, kot bi si to želel Janez Goličnik. Nekateri zgodovinarji vidijo vzrok predvsem v tem, da je bila pisana v savinjskem narečju. Pomembno pa je, da je bila 40 let edino slovensko tiskano delo s področja čebelarstva. Z njo je »uzakoni«¹ tudi slovensko čebelarstvo izrazoslovje, ki je še dandanes v rabi, poleg tega pa je mestu Celju dal pečat zibelke slovenskega tiskanega čebelar-skega izrazoslovja.

Goličnikov plemeniti značaj in njegova nesebičnost se lepo zrcalita v njegovem Opomniku (str. 193–200), kjer piše takole: »Če se pa le take sreče bojiš, da bi ti preveč čebel hodilo, tok snaš nekerite Roje hmaljo iz Veje predati. Spomladi bodeš sadosti Prošnikov imov sa nje. Če ti pak tud Kupcov smanka tok nikar nje ne mori, ampak snaš taiste na Rejo dati, to je: ti daš eni-mo tvojmo blišnjimo al pa dalnimo sosedo ene 3 al 4 Pajnovce, uni bode na nje pomerkvov inu taiste štelov, kar bode od taistih al Rojev al drugiga Dobička peršlu, tok imata vsak pov, na tako vižo se bodo čebele v Deželi gmirale inu ti bres vse tvoje Muje en pov Dobička vlekov, da bi taistih še obedn ne otov na Rejo vseti, leto ti oblubim, da ti inu jset ne boma doživela.«.

Zaradi svoje nesebičnosti in ljubeznivosti do revnih faranov griške župnije je bil med njimi zelo priljubljen, saj jih je reševal iz stisk in tegob, če je le mogel. Da-leč naokoli so ga v Savinjski dolini imenovali »Oče ubo-gih«, saj nikomur ni odrekel pomoči. Pozimi, ko je prišel k njemu berač, ki je imel nože povite v cunje, mu je dal svoje čevlje z nog, sam pa je šel v copatah ma-ševat v cerkev.

Zaradi znanja in pripravljenosti pomagati z nasvetom vsakomur, ki ga je za to prosil, in pomoči potrebnim v stiski, je bil priljubljen tudi pri stanovskih kolegih. V korist svojega dobrega prijatelja »gotoveljskega župnika Hobelnika« se je odrekal izvolitvi za celjskega opata, ker ni hotel zapustiti svojih revnih faranov. V oporoki je del svojega premoženja zapustil za sklad za uboge z glavnico 2000 goldinarjev v srebru »leta 1804« in do-ločil, da je treba po njegovi smrti vsako leto za božič-ne praznike 100 kron v srebru iz obresti razdeliti med reveže, da bodo ti tudi po njegovi smrti imeli kaj od

Leta 1978 pa je dobil obeležje na Zadružnem domu v Grižah.

njega. Sklad v Grižah je obstajal do prve svetovne voj-ne.

Imel je veličasten pogreb. Udeležili so se ga številni stanovski tovariši, farani in številni reveži, ki so z njim izgubili najboljšega zaščitnika. Značilno pa je bilo, da na pogreb ni prišel noben predstavnik posvetne obla-sti. S tem so dali vedeti, da je bil za nemško govoreče nezaželen. Med drugo svetovno vojno so nemški oku-patorji iz griškega župnišča temeljito »pospravili«² vse, kar je spominjalo na tega narodnega buditelja.

Čebelarji Savinjske doline smo se mu najprej, kljub nekaterim takratnim oporekanjem, oddolžili z odkritjem spominske plošče z napisom: »Župniku Janezu Golični-ku – čebelarju, piscu prve tiskane čebelar-ske knjige in narodnemu gospodarju v zadružnem domu v Grižah, 12. decembra 1978, ob 240. obletnici rojstva in 180. obletnici smrti.« Ob tem smo pripravili tudi kratek kulturni program. Ob 200. obletnici izida prve tiskane slovenske čebelar-ske knjige izpod njegovega peresa smo v okviru praznovanja dneva državnosti junija 1992 na župnišču v Grižah odkrili še spominsko ploščo. Tudi ta dogodek smo počastili s kratkim kulturnim programom. Njegov nesebični značaj in ljubezen do čebelarstva in življenja čebel sta pripomogla, da je med čebelarji Sa-vinjske doline še dandanes živ spomin nanj. Ob 210. obletnici izida njegove prve tiskane čebelar-ske knjige »Popolno podvučenje za vse čebelarje« se čebelarji Sa-vinjske doline spominjamo njegovega prizadevanja za razvoj čebelarstva, zato smo se odločili, da na posve-tu slovenskih čebelarjev v Celju leta 2002 na kratko opišemo njegovo takratno delo na Celjskem, kjer je bil skupaj z Blažem Kumerdejem steber širjenja slovenskih tiskanih knjig.

Leta 1862 je naš blaženi škof Anton Martin Slom-šek v Drobntinah med drugim zapisal: »Hvalite svoje rajne dobrotnike, povzdigujte njih lepa dela in zname-nite zasluge je nam ravno tolika dolžnost, kakor njih slavne vzglede posnemati.« Slovenci imamo kar lepo število uglednih čebelar-skih mož, ki so vse storili brez zavisti in prerekanja, zato da bi mi bolje spoznali skriv-nostno življenje čebel ter da bi živeli v slogi in miru v dobro slovenskega čebelarstva.

PRAZNOVANJE 50-LETNICE ČEBELARSKEGA DRUŠTVA DORNAVA IN RAZVITJE PRAPORA

Čebelarstvo Dornava je 15. decembra lani praznovalo 50-letnico organiziranega čebelarstva v občini Dornava. Ob tej priložnosti so prizadevni čebelarji razvili tudi društveni prapor. Praznovanja v vaški dvorani v Dornavi se je udeležilo več kot 150 čebelarjev in ljubiteljev čebel, poleg njih pa tudi župan občine Dornava g. Franc Šegula, člani občinskega sveta, g. župnik Jože Kramberger, ravnateljica Osnovne šole dr. Franja Žgeča Dornava ga. Zdenka Kostanjevec, mentorica mladih čebelarjev na osnovni šoli ga. Slavica Golob, predstavnika Čebelarске zveze Slovenija Martin Čuš in Marjan Lovra, predsednik Medobčinske zveze čebelarских društev Ptuj Ivan Vojsk, tajnik medobčinske zveze Srečko Rupnik, predstavniki čebelarских društev Ptuj, Turnišče, Majšperk, Gorišnica, Markovci in Zavrč, predstavniki Turističnega etnografskega društva Lukari Dornava, PGD Dornava, Žamenci in Polenšak, Društva upokojencev Dornava, Občinske organizacije Rdečega križa Dornava, Društva uporabnikov KTV Dornava, Strelskega društva Dornava, Športnega društva Dornava, Ribiškega društva Dornava, Društva kmečkih žena Dornava, Lovskega društva Dornava in Turističnega društva Polenšak.

Predsednik ČD Dornava g. Anton Štumberger je orisal zgodovino čebelarstva in čebelarске organizacije v občini Dornava in med drugim dejal: »Zametki organiziranega čebelarstva Slovencev na Štajerskem segajo v junij leta 1903. V Narodnem domu na Ptujju je bil na pobudo prizadevnega čebelarja Ivana Jurančiča iz Slovenskih goric ustanovni shod čebelarjev. Tako so ustanovili Čebelarstvo društvo za Spodnjo Štajersko. Kma-

lu potem so ustanovili tudi 20 podružnic in v eno izmed njih so bili vključeni tudi dornavski čebelarji. Med drugo svetovno vojno in takoj po njej je društveno življenje čebelarjev zamrlo, a že čez nekaj let je spet oživelo. Naše društvo se je na novo organiziralo in znova začelo delovati 17. decembra 1951.

Na ustanovnem občnem zboru, ki je bil pri posestniku Jakobu Soku, je sodelovalo 13 članov. Prvi izvoljeni predsednik društva je postal Jakob Pivko, za tajnika je bil izvoljen Martin Cigula, blagajnik pa je postal Jožef Sok. Predsednik prvega nadzornega odbora je postal Alojz Valenko. Preostali ustanovni člani so bili še: Anton Kovačec, Rudolf Kondrič, Jože Cigula, Jakob Sok, Jože Roškar, Alojz Šešerko, Anton Jančar, Franc Verlak in Sok Jožef. Od teh ustanovnih članov sta še živa Anton Kovačec in Martin Cigula.

Društvo je delovalo in deluje v prid čebelarjev in čebel. V obdobju obstoja društva se je spreminjalo tako število članov kot tudi število čebeljih družin, seveda pa se je menjavalo tudi vodstvo upravnega odbora. Društvo se je povežalo v Zvezo čebelarских društev Slovenije, deluje v medobčinski zvezi ima pa tudi podmladek mladih čebelarjev, ki delujejo na Osnovni šoli dr. Franja Žgeča. Na tekmovanjih mladih čebelarjev so dosegli odlične rezultate. Člani našega čebelarskega društva so prejeli čebelarška priznanja Antona Janše I., II. in III. stopnje.

V našem društvu so čebelarji iz Dornave, Žamencev, Polenšaka, Hlaponcev, Lasigovcev, Sakušaka in Pacinja. V Čebelarstvo društvo Dornava je zdaj včlanjenih 28 članov, ima pa tudi podmladek mladih čebelarjev.

Čebelarimo s 320 čebeljimi družinami, in to ljubiteljsko, saj se zavedamo koristnosti čebel pri oprave sadnega drevja in drugih rastlin, pa tudi koristnosti čebeljih pridelkov, kot so med, cvetni prah, vosek, propolis in matični mleček.»

Najstarejši ustanovni član Anton Kovačec in župan občine Dornava Franc Šegula sta s ponosom razvila društveni prapor. Boter prapora je župan Franc Šegula, ki je tako moralno kot tudi finančno podprl zamisel o praporu, bil pa je tudi slavnostni govornik.

Prapor vsebuje simbole, značilne za čebelarstvo, kot so:

- zelena barva, ki simbolizira naravo;
- sat s čebelo v obliki Slovenije nam pove, da smo vključeni v ČZ Slovenije;
- dornavski grb z gradom in štokrlo pove, da smo iz Dornave;
- iz slame pleteni koš in čebele nam simbolizirajo marljivost, trdoživost in pridnost čebelarjev in čebel;
- prapor krasijo cvetlice, ki so vir čebeljih pridelkov, zgornji dve sta cvetlici sadnega drevja, ki nas še po-

sebej opomni, da čebele z nabiranjem tudi oprave; – NAJ MEDI pa je pozdrav čebelarjev.

Nato sta podpredsednik društva Franc Kovačec in predsednik ČZ Ptuj Ivan Vojsk podelila častna odličja Antona Janše III. stopnje. Prejeli so jih: Anton Štumberger, Branko Vajda, Branko Kovačič, Anton Zagoršek, Franc Rajšp, Zlatko Podhostnik, Alojz Pihlar in OŠ Dornava.

Zahvalili bi se radi vsem, ki so jubilej podprli tako moralno kot finančno, občini Dornava, županu Francu Šeguli, TED Lukari, ki so ČD vse leto pomagali pri njegovi promociji, vsem lastnikom trakov, srebrnih in zlatih žebličkov, OŠ Dornava, pevkam ljudskih pesmi iz Dornave, Neži Čuš, ki je napisala čebelarstvo himno, ter Slavici Bratuša, ki je povezovala prireditve.

Dornavski čebelarji so jubilej zaznamovali v veselem razpoloženju, ob večerji in glasbi. Tako bo ostalo v lepem spominu, kar je nagrada organizatorjem, ki so v organizacijo vložili veliko truda.

Andrejka Klajžar, dijakinja 4. letnika ekonomske gimnazije

Gostilna
Restavracija
Galerija

Avsenik

GREGA AVSENIK, s.p., Begunje 21
»Pri Jožovcu« – Tel.: 04/530 70 30

PRVI ČETRTEK MAJU – VEČER ZIMZELENE GLASBE Z »BIG BANGOM« iz RADOVLJICE – VSE SREDE V MAJU ANSAMBEL »GAŠPERJI« • PETKI IN SOBOTE V MAJU HIŠNI ANSAMBEL »JOŽOVCI« • ZADNJI PETEK V MESECU GOST MESECA »IGOR IN ZLATI ZVOKI« • ČETRTEK, 23. 5. 2002, ANSAMBEL »KATERMAN.

Začetek ob 19. uri. Informacije in rezervacije po tel.: 04/533 34 02.

OBVESTILO ČEBELARJEM

POŠLJITE NAROČILNICO ZA ČEBELARSKI ROKOVNIK ČZS ZA LETO 2003 BLAGAJNIKU VAŠEGA DRUŠTVA

Konec letošnjega leta bo Čebelarstva zveza Slovenije izdala bogato opremljen rokovnik za leto 2003 na več kot 150 straneh. Poleg koledarskega dela bo tudi veliko čebelarstvih informacij, ki jih čebelarji nujno potrebujejo.

Cena rokovnika za člane s člansko izkaznico ČZS je 1200 SIT, za preostale pa 1600 SIT. Za vsa društva, ki bodo do 1. 9. 2002 na račun ČZS vplačala rokovnik za svoje člane, je cena 1000 SIT. Prejeli ga boste pri blagajniku društva ob plačilu članarine za leto 2003. Izpolnjeno naročilnico in denar pošljite blagajniku vašega društva najpozneje do 1. 8. 2002.

NAROČILNICA – IZPOLNI NAROČNIK

Ime in priimek: _____ Ulica: _____

Poštna številka in kraj: _____ Telefon: _____

E-pošta: _____

Nepreklicno naročam Rokovnik ČZS 2003

Podpis naročnika: _____

JAKOB LIKAR

Začenja se občni zbor društva. »Kdo še pride?«

»Ta ... bo, ta ... ne bo, Jakob Likar je pa vselej prišel, ... že tretje leto ga ni, ... kako hitro minevajo leta!«

Rodil se je aprila 1906 pri Likarju v Mrzlem Vrhu v družini s šestimi otroki. Ko mu je bilo 10 let, se je družina preselila v kupljeno hišo na Vranovšah v vasi Koprivnik. Odraščal je ob trdem delu za vsakdanji kruh. Postal je dober tesar. Z ženo Jerico sta imela tri otroke. Delata sta zanje in jih vzgojila z besedo in dobrim zgledom. V petdesetih letih se je redno zaposlil v obratu Jelovice na Sovodnju in tam dočakal tudi upokojitev.

Njegovo življenje so oblikovale in ga do zadnjega kotička napolnile tudi čebele, ki mu jih je danega leta 1932 zapustil stari oče v Košenjii. Prenesel jih je na Vranovše in jim postavil lep, velik čebelnjak. Petinšestdeset let je nemiren čakal na prvi spomladanski izlet čebel, ogrebal roje in pričakoval dobre paše. Peinšestdesetkrat jih je skrbno odel za zimo. Pred tremi leti pa je to prvič naredil sin. Pozimi je popravljal čebelarstvo orodje, izdeloval panje, bral Slovenskega čebelarja, obiskoval prijatelje čebelarje in z njimi izmenjeval izkušnje, hodil na čebelarke zbornice in predavanja. Zgodaj se je včlanil v Čebelarstvo družino Žiri. Spoznal je pomen povezanosti čebelarjev v domačem kraju, zato je ustanovil Čebelarstvo družino Sovodnj in jo vodil 20 let. Dejaven je bil v Medobčinski zvezi čebelarjev v Škofji Loki in v ČZS. Prejel je odličji Antona Janše III. in II. stopnje. Za čebelarjenje je navdušil precej novih čebelarjev, jim pomagal, podaril roje in jim izdelal panje. Vedno je jasno povedal, da je čebelarjenje predvsem skrb za čebele. Med je le nagrada, ki ni vedno enaka vloženemu trudu. Tak nam bo ostal v spominu.

K zadnjemu počitku smo ga čebelarji domačega društva pospremili skupaj s svojci, prijatelji, krajanji in čebelarji ČD Žiri, ČD Poljane-Gorenja vas in ČD Škofja Loka.

Tišino nad tvojim grobom naj čim pogosteje prežene brenčanje čebel, ki priletijo na cvet, prinesen tebi v spomin.

ČD Sovodnj

SLAVKO KOMAC

Veliko prezgodaj je naše vrste zapustil čebelar Slavko Komac. Strla ga je zahrbtna bolezen. Čeprav je bil poln življenja in delovne vneme, so bili zakoni narave močnejši od njega. Od njega smo se še zadnjič poslovili v začetku oktobra lani na pokopališču v Polju.

Rodil se je leta 1925 v vasi Čezsoča. S sedemnajstim leti je odšel v partizane. V različnih brigadah je prehodil skoraj vso Slovenijo. Takoj po vojni se je demobiliziral in do upokojitve opravljal različna dela; nazadnje je bil direktor podjetja Tuba.

S čebelarstvom se je seznanil že v mladih letih, saj je čebelarila že njegova stara mama. Ker so bile čebele pri hiši, jih je kmalu vzljubil. Z 9 AŽ panji je začel samostojno čebelariti leta 1963. Prvo stojišče je imel na Katarini

na Vrenaku. Leta 1967 je svoje čebelarstvo povečal na 30 AŽ panjev. Leta 1970 je zamenjal panjski sistem in začel čebelariti v nakladnih panjih. Tedaj je vse svoje AŽ panje z družinami vred podaril čebelarjem začetnikom. V tem obdobju je čebelaril tudi s stotimi čebeljimi družinami in jih prevažal na pašo skoraj po vsej taktatni državi. Slavko se je z vso ljubeznijo ukvarjal s čebelami. Ob prevozu čebel na pašo si je nabral veliko zanimivih izkušenj in o vsem tem poročal na društvenih sestankih. Bil je dober govornik, s svojo šegavostjo in večnim nasmeškom pa je pritegnil vsakega poslušalca.

V naše čebelarstvo društvo se je včlanil leta 1967 in mu ostal zvest do svoje smrti. V tem obdobju je z izjemo predsedniške opravil vse društvene funkcije. Za svoje požrtovalno in nesebično delo je prejel odličji Antona Janše III. in II. stopnje. Njegove čebele zdaj oskrbuje sin Vito, tako da se bo čebelarstva tradicija v družini nadaljevala. Pokojni Slavko pa ni bil dejaven samo kot čebelar, ampak tudi v številnih drugih organizacijah in društvi od krajevnih skupnosti do ribičev, lovcev itd. Tudi v teh je prejel številna odličja in priznanja.

Na njegovi zadnji poti se je tako od njega poslovila množica ljudi, čebelarji pa smo ga pospremili s praporom. Dobrega, plemenitega človeka in navdušenega čebelarja se bomo vedno spominjali. Naj mirno počiva v svoji slovenski zemlji, ki jo je vedno tako ljubil.

ČD Ljubljana Moste Polje

JANEZ KADUNC

Ob letošnjem prebujanju narave, prazniku novega življenja in upanja v naših čebelnjakih smo čebelarji grosupeljskega društva izgubili nam vsem dragega člana in vestnega, aktivnega sodelavca. Kruta smrt je v 73. letu starosti iz naših vrst izrgala čudovitega človeka in delovnega člana našega društva, ki je poleg obveznosti do svoje družine vedno našel čas za številne dejavnosti v različnih društvi in organizacijah, pa tudi za pomoč ljudem v težavah. Od rane mladosti je posebno ljubezen gojil do čebel. Skušal je razumeti njihove zakonitosti življenja in razvoja. Svoje ugotovitve in znanje je nesebično delil z drugimi čebelarji. Čebele so mu pomenile ljubezen in sprostitev ter nadaljevanje družinske tradicije; temu je ostal zvest vse življenje.

Kljub številnim obveznostim na drugih področjih je bil Janez eden najbolj dejavnih članov našega čebelarstva društva. Že v mladosti se je vključil v organizacijo čebelarjev v grosupeljski občini, v njej dejavno sodeloval in nadaljeval delo svojega očeta, sicer enega prvih organizatorjev združevanja čebelarjev v občini. Vso svojo delavnost in iznajdljivost je vedno vložil v delo in akcije, ki jih je pripravilo društvo, zlasti pa v zidavo čebelarstva doma, ki ga je društvo zgradilo na Spodnjem Blatu.

Za svoje aktivno delo na področju čebelarstva in v društvu je prejel odličji Antona Janše III. stopnje. Čebelarji grosupeljskega društva smo se od njega poslovili februarja letos v Šmarju z obljubo, da bomo v spomin nanj skušali v društvu ohraniti njegovo delovno vnemo.

ČD Grosuplje

Čebelarstva uniforma

Proizvajalec čebelarskih oblačil – uniform

Bunny d.o.o.

**Modna konfekcija in trgovina
3331 NAZARJE**

tel.: 03/583 26 70

fax: 03/583 25 02

- možnost nabave posameznih izdelkov iz kompleta
- možnost nabave kompletov izdelanih po meri
- **plačilni pogoji:** 40% zneska ob naročilu oblačil, ostalo ob prevzemu blaga z gotovino, karticami ali čeki

SEZNAM TRGOVIN, V KATERIH SO ČEBELARJI – IMETNIKI ČLANSKE IZKAZNICE – MAJA UPRAVIČENI DO POSEBNIH POPUSTOV PRI NAKUPIH

Ker se je Čebelarstva zveza Slovenije odpovedala dohodku od oglasov, ki jih objavljamo v reviji Slovenski čebelar, v korist čebelarjev članov, lahko vsi člani, ki prejema našo revijo, pri nakupih s člansko izkaznico v čebelarstvih in drugih trgovinah uveljavljajo do 10-odstotne popuste.

Vse čebelarje in predvsem vodstva društev prosimo, da s to ugodnostjo, ki jo ČZS ponuja svojim članom, seznanijo vse nečlane in »družinske člane«.

TRGOVINE S POPUSTI V MESECU MAJU:

1. APIS M & D, d.o.o., Čuža 7, VRHNIKA daje imetnikom veljavne članske izkaznice 4-odstotni popust pri nakupu in gotovinskem plačilu čebelarstvene opreme v vrednosti več kot 5.000 SIT le na sedežu podjetja.
2. ČEBELARSKA ZVEZA DRUŠTEV MARIBOR, Streliška c. 150, MARIBOR, daje imetnikom veljavne članske izkaznice 5-odstotni popust pri gotovinskem nakupu čebelarstvene opreme in drobnega pribora v vrednosti od 5.000 do 10.000 SIT in 10-odstotni popust pri nakupu v vrednosti več kot 10.000 SIT. Pri plačilu s plačilno ali kreditno kartico so navedeni popusti manjši za 2 odstotka.
3. LOGAR TRADE, čebelarstvo, proizvodnja in trgovina, d.o.o., Zupanova 1, ŠENČUR, daje imetnikom veljavne članske izkaznice 4-odstotni popust pri gotovinskem plačilu čebelarstvene opreme v vrednosti več kot 5.000 SIT le na sedežu podjetja.
4. MEDEX INTERNATIONAL, d.d., Linhartova 49a, LJUBLJANA, daje imetnikom veljavne članske izkaznice 5-odstotni popust pri nakupu čebelarstvene opreme v vrednosti do 9.999 SIT in 10-odstotni popust pri nakupih v vrednosti več kot 10.000 SIT.
5. Čebelarstvo Rihar – Kocjan, s.p., čebelarstvo in izdelava čebelarstvene opreme, Gabrje 42, DOBROVA, daje imetnikom veljavne članske izkaznice 4-odstotni popust pri nakupu v vrednosti več kot 5.000 SIT.
6. VELETRGOVINA VEMA eksport - import, d.d., Tržaška cesta 65, MARIBOR, daje imetnikom veljavne članske izkaznice 5-odstotni popust za gotovinski nakup v vrednosti od 5.000 SIT do 10.000 SIT in 10-odstotni popust za nakupe v vrednosti več kot 10.001 SIT v specializiranih prodajnih enotah Cash & Carry v trgovskem centru BDC, Tržaška 65, Maribor, Čebelarstvenem centru Maribor, Streliška 150, Maribor, in Čebelarstvenem centru Slovenije, Brdo pri Lukovici 8. Pri plačilu s plačilno ali kreditno kartico so navedeni popusti manjši za 2 odstotka.
7. ŠTAJERSKA ČEBELARSKA ZADRUGA CELJE – Prodajalna Čebelarna, Gosposka 3, CELJE, daje imetnikom veljavne čebelarstvene izkaznice 3-odstotni popust pri nakupu repromateriala v vrednosti več kot 5.001 SIT in 5-odstotni popust pri nakupu v vrednosti več kot 20.000 SIT.
8. CERES d.o.o. – Trgovina Martjanci, Mirna 14, MURSKA SOBOTA, daje imetnikom veljavne čebelarstvene izkaznice 2-odstotni popust pri gotovinskem plačilu od 1000 SIT do 4000 SIT, 5-odstotni popust pri gotovinskem plačilu v vrednosti od 4000 SIT do 10.000 SIT in 10-odstotni popust pri nakupu v vrednosti več kot 10.000 SIT.
9. KGR Rakovec, s.p., Gunceljska c. 28/a, LJUBLJANA-ŠENTVID, daje imetnikom veljavne čebelarstvene izkaznice 5-odstotni popust pri gotovinskem plačilu v vrednosti več kot 4.000 SIT in 8-odstotni popust pri nakupu v vrednosti več kot 20.000 SIT.
10. Mizarstvo Krže, Idrijska 10, VRHNIKA, daje imetnikom veljavne članske izkaznice 5-odstotni popust pri gotovinskem nakupu v vrednosti od 4.000 SIT do 10.000 SIT in 10-odstotni popust pri nakupu v vrednosti več kot 10.000 SIT. Za gotovinski popust se šteje tudi plačilo s čekom, plačilno in kreditno kartico.
11. DANILO BEDEK, Vzreja matic, Moščanci 21, MAČKOVCI, daje imetnikom veljavne članske izkaznice 2-odstotni popust pri nakupu v vrednosti od 1000 SIT do 4000 SIT, 5-odstotni popust pri nakupu v vrednosti od 4000 SIT do 10.000 SIT in 10-odstotni popust pri nakupu v vrednosti več kot 10.000 SIT (ob plačilu z gotovino). Za gotovinski popust se šteje tudi plačilo s čekom, plačilno in kreditno kartico.

Čebelarstva zveza Slovenije

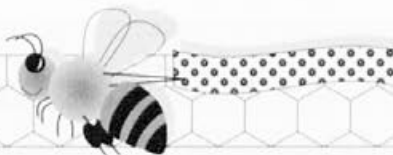

V NEKAJ MINUTAH lahko spremeniš AŽ čebelarjenje v SODOBNO NAKLADNO ČEBELARJENJE!

Ponujam vam nakladne panje AŽ mere, združljive z LR panjskim sistemom, večnamensko podnico – tudi za pripravo rojev (ometencev) in predelavo kristalizirane oz. melicitozne mane (podnica je združljiva z LR nakladami) po načrtih univ. dipl. inž. Ivana Jurkoviča. Izdelujem tudi vse vrste satnikov.

PETER ZAKRAJŠEK, s.p.,
Pretnarjeva 6, 1210 Ljubljana – Vižmarje
tel.: (01) 512 62 51

Mali oglasi

PRODAM več čebeljih družin na 9 in 10 AŽ S z lanskim maticami, ☎ 01 537 54 08, 031 520 701.

PRODAM za simbolično ceno 50.000 sit avtobus za 78 panjev ter 30 močnih čebeljih družin z AŽ panji – 1 kos 15.000 SIT, ☎ 041 464 346 Notranje Gorice.

PRODAM čebelje družine na 5 in 7 AŽ S z mladimi maticami, ☎ 03 572 52 07.

PRODAM čebelje družine na LR satju, maja in junija tudi paketne čebele, Bojan Korbar, Kočna 16, 4273 Blejska Dobrava, ☎ 04 587 40 60, 031 324 133.

PRODAM čebelje družine na 5, 9 in 10 AŽ in LR S, ☎ 04 572 20 99, 031 687 001, 041 721 452.

PRODAM več močnih čebeljih družin na AŽ S, ☎ 04 531 58 15 Radovljica.

PRODAM suh smrekov les, žagan na mere za čebelnjak velikosti pribl. 10 x 3 m, ☎ 041 358 128.

PRODAM 30 novih nerabljenih osmukalnikov za AŽ brade in stroj za ročno izdelavo satnic, ☎ 07 307 34 71, 041 768 580.

PRODAM čebelje družine na 5 in 7 AŽ S, ☎ 01 724 20 26, 041 403 960.

PRODAM več čebeljih družin na 9 AŽ S, ☎ 040 249 323.

PRODAM 10 močnih čebeljih družin z dobro ohranjenimi AŽ 10 S s samostojnim čebelnjakom – zabojnikom, ☎ 01 512 26 21.

PRODAM zabojnik za prevoz 10 AŽ 10 S in 100 satnic, ☎ 04 252 25 69.

PRODAM TAM 2001 z zabojnikom in 36 naseljenimi AŽ panji, ☎ 01 362 71 20.

PRODAM več čebeljih družin na 10 AŽ S, ☎ 02 745 78 91, 041 991 758.

PRODAM 10 AŽ družin na satju in 150 l žganja za medico, ☎ 02 719 43 88.

PRODAM več čebeljih družin na AŽ 5 S, ☎ 041 657 102.

PRODAM ročno točilo in večkrat uporabljene letvice z maticniki za pridelavo mlečka, ☎ 01 897 11 18.

PRODAM prikolico za prevoz 12 AŽ panjev, ☎ 05 680 14 80.

PRODAM 15 dobro ohranjenih rabljenih AŽ panjev, ☎ 05 688 80 46 po 20. uri.

Vzreja matic **DARKO GRM – HUDE RAVNE 1, DOLE PRI LITJI**

telefon 01 897 21 45 – GSM 041 900 606

Sprejemamo naročila za označene kranjske matice čiste sivke odbrane pod nadzorom KIS.

Ponujamo vam tudi maticnike za pridobivanje mlečka ali vzrejo matic.

POVERJENIKI ZA PASIŠČA

ČD BEGUNJE PRI CERKNICI – pisne prijave za gozdno pašo do 30. 5.: ČD Begunje pri Cerknici, 1382 Begunje pri Cerknici.

ČD KAMNICA-BRESTERNICA – pisne vloge za kostanjevo pašo do 15. 5.: Alojz Cehner, Koroška 59, 2000 Maribor.

ČD PIVKA – za območje občine Pivka: Ivan Požar, Klenik 31, 6257 Pivka, ☎ 05/757 14 77, 031 297 500.

ČD RUŠE – Albin Rupnik, Gozdarska 2, 2342 Ruše, ☎ 02/ČD Postojna – Pisne prijave za prevoz čebel na naša pasišča sprejemamo do 20.05.2002. Vloge z vašim naslovom, številom panjev, vrsto prevoznega sredstva in vašo telefonsko številko prosimo pošljite na naslov ČD Postojna, Cankarjeva 6 – (pri KSS), 6230 Postojna

ČD MOSTE-POLJE – pisne prijave z veterinarskim spričevalom za kostanjevo pašo do 25.5.: za območja Janč, Volavelj, Dolgega Brda, Tujega Grma z okolico – Avgust Bučar, Ul. B. Učakar 100, 1000 Ljubljana, ☎ 041 696 210; za območje Besnice, Vnajnarij, Gaberja, Javora z okolico – Janez Jere, Zg. Besnica 3 a, 1129 Lj-Zalog, ☎ 01/367 11 19.

ČD KAMNIK – poverjenika za pasišča v občini Kamnik sta: za območje Črnavca – Ivan Galin, Zavrh pri Črnavcu 1, 1242 Stahovica, ☎ 01/832 57 48 ter za območje Menine planine – Jože Bajde, Laze v Tuhinju 18a, 1219 Laze v Tuhinju, ☎ 01/834 70 69.

ČD POSTOJNA – Pisne prijave za prevoz čebel na naša pasišča sprejemamo do 20. 5. 2002. Vloge z vašim naslovom, številom panjev, vrsto prevoznega sredstva in vašo telefonsko številko prosimo pošljite na naslov ČD Postojna, Cankarjeva 6 – (pri KSS), 6230 Postojna

ČD SLOVENSKA BISTRICA – sprejema pisne prijave za kostanjevo in gozdno pašo do 15. maja 2002 na naslov poverjenika Marjan Strehar, Zg. Prebukovje 6, 2315 Šmartno, ☎ 02 803 40 60.

ČD GORNJI GRAD – Prijave za smrekovo pašo pošljite do 15. maja za območje NOVA ŠTIFTA – Franc Orešnik Šmiklavž 11, 3342 GG, ☎ 03 584 32 20, BOČNA – Anton Žmavc, Bočna 62, 3342 GG, ☎ 03 584 54 39, za GORNJI GRAD – Ivan Gavšek, Tlaka 19, 3342 GG, ☎ 03 584 34 55.

ČD TOLMIN – Pisne prijave za lipovo pašo pošljite do 15. maja na naslov ČD Tolmin, Čiginj 28, 5220 Tolmin.

ČD IG – Pisne prijave za hojevo pašo pošljite do 15. junija za območje Tomišlja na naslov – Anton Koren, Bičevje 1, 1000 Ljubljana, ☎ 01/425 96 56 Iška, Iška vas, Kot in Gornji Ig, Anton Maček, Iška vas 40a, 1292 Ig, ☎ 031 398 209, Golo, Škrilje, Mokrc in Potok, Jože Piškur, Dobravica 10, 1292 Ig, ☎ 01/286 22 20, Vrblje in Strahomer, Anton Primožič, Vrbljenje 26, 1292 Ig, ☎ 01/286 36 21.

SPOŠTOVANI ČEBELARJI

Za splošen napredek čebelarstva, posodabljanje čebelarске opreme in izboljševanje ponudbe, za boljše trženje in informiranje čebelarjev – članov ČZS Vam Medex daje možnost nakupa čebelarске opreme

S 5- DO 10-ODSTOTNIM POPUSTOM.

*5 % popust velja pri nakupu čebelarске opreme v vrednosti do 9.999 SIT,
10 % popust pa velja pri nakupu v vrednosti več kot 10.000 SIT.
Uveljavljanje popusta bo možno le ob predložitvi veljavne članske izkaznice.*

*Pričakujemo Vas v Medexovi prodajalni na Linhartovi 49/a
od ponedeljka do petka, od 7.30 do 14.30.*

*Hkrati Vas obveščamo, da imate kot člani ČZS možnost naročanja čebelarске opreme **po povzetju.***

*Naročeno blago Vam bomo dostavili **po paketni pošti.**
Stroške poštnine poravna naročnik ob prevzemu.*

Živeti z naravo

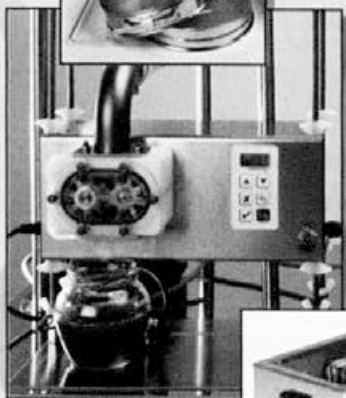

medex

international, d.d.
linhartova 49/a
ljubljana, slovenija

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME IN TRGOVINA

Logar

Delovni čas trgovine:
od ponedeljka do petka
od 8.00 do 12.00
in od 15.00 do 18.00
ob sobotah
od 9.00 do 12.00

Pri gotovinskem
nakupu čebelarске opreme v
vrednosti več kot 5.000 SIT,
priznamo čebelarjem z veljavno
čebelarско izkaznico
4% popusta

NAROČENO BLAGO
VAM LAHKO
ODPOŠLJEMO
S PAKETNO POŠTO

LOGAR TRADE, d.o.o.

Zupanova 1, 4208 Šenčur, tel.: 04 25 19 410, faks: 04 25 19 415
e-pošta: logar-trade@siol.net, internet: www.logar-trade.si

CERES, d.o.o.

Mirna 14, 9000 Murska Sobota

TRGOVINA MARTJANCI

Tel.: (02) 548 16 39, GSM: 041 882 871

e-pošta: stanko.kapun@email.si

Po ugodnih cenah ponujamo ves čebelarški material. Imetnikom čebelarških kartic omogočamo popust. Po dogovoru dostavimo čebelarški material osebno na dom ali po hitri pošti. Ob delavnikih je trgovina odprta od 8. do 16. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure.

Se priporočamo!

NOVO!
Specializirana trgovina
s čebelarškim materialom

Vzreja matic **DANILO BEDEK**

MOŠČANCI 21, 9202 MAČKOVCI

Tel.: 02 551 10 31, 041 652 913 • Domača stran: <http://users.volja.net/bedek> •

E-pošta: cebelarstvo.bedek@siol.com

Sprejemamo naročila za kakovostne in označene matice pod nadzorom KIS

Vsem članom ČZS z veljavno člansko izkaznico dajemo popust v višini:

- 2 % pri nakupu v vrednosti od 1.000,00 do 4.000,00 SIT
- 5 % pri nakupu v vrednosti od 4.000,00 do 10.000,00 SIT
- 10 % pri nakupu v vrednosti več kot 10.000,00 SIT

Priznana vzrejališče matic »Čebelarstvo KAPUN«

MIRNA 14 • 9000 Murska Sobota • GSM: 041 696 210 • E-pošta: avgust.bucar@siol.net

Sprejemamo naročila za označene matice kranjske sivke iz odbranih matičarjev pod nadzorom KIS. Prevzem osebno ali po pošti.

ŠTAJERSKA ČEBELARSKA ZADRUGA CELJE, z.o.o.

Prodajalna "ČEBELARNA"

3000 CELJE, Gosposka 3

Tel: (03) 544 17 23

apis_styria@hotmail.com

V trgovini lahko dobite ves čebelarški repromaterial:

- panje, opremo, zaščitno opremo, hrano za čebele.

Odkupujemo vse čebelje pridelke po ugodnih cenah.

Trgovina je odprta

ob ponedeljkih, torkih, četrkih in petkih

od 8. - 15. ure, ob sredah pa od 9. - 12. in od 15. - 18. ure.

Odprta je tudi vsako prvo soboto v mesecu od 8. - 12. ure.

Se priporočamo !

Odkupujemo tudi
ČEBELJE DRUŽINE
za izvoz v EU !

Prve čebelje družine
kranjske sivke,

prodane po 70. letih v Francijo !

s sodelovanjem Lojze in Remy Ivanec
SC LA CARNIOLE

www.apiphyt.com/carnica

Vzreja matic **ČEBELARSTVO VOZELJ**

DRAGOVŠEK 18 - 1275 ŠMARTNO PRI LITJI

Tel: 01/899 11 49, faks: 01/899 30.10, GSM: 041 618 786

Sprejemam naročila za označene matice čiste kranjske sivke iz odbranih matičarjev pod nadzorom KIS.

V mesecu maju vam nudimo za prodajo tudi čebelje družine na 5., 7. ali 9. satih, vse družine imajo matice iz leta 2001.

APIS M & D d.o.o.
MARKO DEBEVEC

ČUŽA 7 – 1360 VRHNIKA
tel., faks: (01) 755 12 82

*Odprto: ob delavnikih od 9.–12. in od 16.–18. ure,
ob sobotah od 9.–12. ure*

PREDELAVA VOSKA V SATNICE PO UGODNIH CENAH
AKCIJSKA CENA SATNIC V MESECU MAJU – 220 SIT
ZA KILOGRAM PREDELAVE VOSKA V SATNICE

NOVO!

Nizko nakladni, LR, AŽ panji 10-, 7- in 5-satni.
Kakovostna izdelava po ugodni ceni.

- IZDELUJEMO PÓLNOVREDNE BELJAKOVINSKE POGAČE ZA KRMLJENJE ČEBEL, PO ŽELJI Z DODATKOM TERAPEVTSKIH SREDSTEV
- APNENOGEL • NOSEMAGEL • STIMULANS • VAROGEL
- NA DEBELO IN DROBNO PRODAJAMO VSO ČEBELARSKO OPREMO

NAROČENO BLAGO POŠLJEMO TUDI PO HITRI PAKETNI POŠTI

- Vse čebelarje in čebelarska društva obveščamo, da izdelujemo hladno valjane, nelomljive satnice vseh velikosti. Vosek steriliziramo v oljnih sterilizatorjih pri 125 °C.
- Vosek odkupujemo po 600 do 700 SIT za kilogram.
- Prekuhava voščin v satnice, takojšnja menjava.

PRIZNANO VZREJALIŠČE MATIC – ČEBELARSTVO DEBEVEC – Sprejemamo prednaročila za kakovostne, izbrane in označene matice kranjske pasme.

- Po ugodni ceni prodamo 7- in 5-satne čebelje družine z mladimi označenimi maticami.

»LUGO« LUDVIK GORNIK

Gabrje 10 – 1356 DOBROVA

TEL.: 01/364 13 19 – GSM: 041 626 168

ELEKTRIČNO GONILO

220 V – 80 W (0 – 400 0/min)

220 V – 150 W (0 – 400 0/min)

= 12 V – 120 W (0 – 400 0/min)

IZDELOVANJE ČEBELJIH PANJEV

IDRIJSKA 10, 1360 VRHNIKA, TEL.: 01/755 13 17

GSM: 041 420 200

V ZALOGI:

- panji AŽ (9s, 10s, 12s)
- prašilčki (5s, 7s)
- lipovi satniki
- zaklade Debelak (9s, 10s)
- pitalniki Francić
- distančni vložki
- vehe za povezavo AŽ panjev
- trietažni AŽ (10 s)
- AŽ Kozinc 11 + 3

Po želji izdelamo tudi druge vrste panjev.

Panji so iz masivnega smrekovega lesa, rogljičeni (cinkani).

Blago vam lahko pošljemo po hitri pošti.

NOVO: Pri nakupu desetih panjev vam podarimo prašilček.

Čebelarstvo

RIHAR – KOCJAN

Robert Kocjan, s.p.

Gabrje 42, 1356 Dobrova

ČEBELARSTVO – IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME – TRGOVINA

Delovni čas: pon.–petek od 8.–12. ure in od 15.–18.ure, sobota od 8.–12. ure

Smo družinsko podjetje z dolgoletno tradicijo na področju čebelarstva in izdelovanja čebelarске opreme. Vsa oprema je narejena z znanjem in izkušnjami, pridobljenimi v lastnem čebelarstvu.

IZDELUJEMO: žične matične rešetke, plastične odtočne pipe, čebelarске lopatke, lovilce rojev, plastična obešača in razstojšča, testne mreže, sladkorne pogače in rogljičene satnike.

Izdelujemo tudi kakovostne hladno valjane satnice vseh velikosti. Vosek je steriliziran pri 125 °C.

Na voljo so vam tudi naše storitve: kuha voščin (od 1. 10. do 30. 4.) in mletje sladkorja. V naši trgovini pa vam ponujamo tudi vso preostalo čebelarско opremo.

Tel./faks: ++386(0) 1/364 11 06, GSM: 031 351 964, e-pošta: ROBINELI@SINT.NET

KGR Rakovec s.p.

Gunceljska c. 28/a, 1210 Ljubljana-Šentvid

Tel./faks: (01) 512 46 77 – GSM 041 639 658 – www.kgr-sp.si, e-pošta: kgr@kgr-sp.si

ČEBELARSKA OPREMA IN DROBNI PRIBOR

- LOVILEC ROJEV AŽ, LR, ŽICA ZA ŽIČENJE • SMUKALEC CVETNEGA PRAHU 280, 330 mm
- VILICE, KLEŠČE ZA SATNIKE, MATIČNE KLEŠČE • MATIČNE REŠETKE HANEMAN, ŽIČNE AŽ, LR
- AVSTRALSKE SPONKE, ZAPAH 2/2 MALI, VELIKI, ZAPAH L-D • RAZSTOJŠČA AŽ 5–15

GOTOVINSKI NAKUP: 5-odstotni popust pri nakupu v vrednosti več kot 4.000 SIT, 8-odstotni popust pri nakupu v vrednosti več kot 20.000 SIT **Z VELJAVNO ČLANSKO IZKAZNICO.**

ODPRTO OD 8. DO 14. URE (ponedeljek – sobota) oziroma po dogovoru po telefonu 041 639 658.

Naročeno blago vam lahko pošljemo z Door to Door.

ČEBELARSKA ZVEZA DRUŠTEV

MARIBOR

Streliška 150

2000 Maribor

Tel/Faks: 02 331 80 10

Prodajno razstavni prostor je odprt:

Pon. - Pet.: od 10⁰⁰ do 17⁰⁰

Sob. od 10⁰⁰ do 13⁰⁰

V torek in nedeljo zaprto; Tel: 02 320 53 46

Dostop do novega centra

Vabimo vas v Čebelarški center Maribor,
na Streliški c. 150 (ob betnavskem gradu)

PONUJAMO VAM:

Čebelarstvo opremo - Drobni čebelarški pribor - Zaščitna sredstva - Vse vrste panjev: AŽ, nakladni, Kirer - Satniki za vse vrste panjev - Satnice za AŽ, za nakladni LR, za mali in veliki KIRAR - Plastične satnice za nakladne in Kirarjeve panje - Steklina, lesena, kartonska in plastična embalaža - pokrovčki za kozarce. UGODNO: Sladkor, sladkor v prahu, invertna sladkorna pogača, sladkorna raztopina FRUTASUN 85 Q 0 (v embalaži ali točena)

Pri nas je možnost plačila z vsemi plačilnimi karticami

Možnost naročanja prodajnih artiklov (po telefonu, faksu, e-pošti), po povzetju, na vaše stroške.

ŠE VEDNO PA PRODAJAMO MED NA STARI LOKACIJI
ČEBELARSKA ZVEZA DRUŠTEV MARIBOR:

Tyrševa ul. 26 - 2000 Maribor
GSM: 041/268-954

ODPRTO:

Ponedeljek - petek: 10^h - 16^h

Sobota: 9^h - 12^h

Časopis Slovenski čebelar je ustanovilo »Slovensko čebelarstvo društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko« leta 1898. Izdaja ga Čebelarstva zveza Slovenije, Cankarjeva 3, 1000 Ljubljana.

Tel.: tajništvo (01) 421 79 40, uredništvo: (01) 421 79 45 (Janez Mihelič, GSM: 040/209 004), faks: (01) 426 13 35, e-pošta: cebelarska.zveza.slo@siol.net.

Izdajateljski svet: Lojze Peterle, Marjan Debelak, dipl. inž. arh., Janez Mihelič, univ. dipl. biol., dr. Jože Šnajder, dr. Janez Poklukar in dr. Aleš Gregorc.

Uredniški odbor: Janez Mihelič, univ. dipl. biol., Jože Babnik, inž. agr., dr. Jurij Senegačnik, doc. dr. Janez Poklukar, mag. Mira Jenko - Rogelj, Marjan Debelak, univ. dipl. inž. arh., čebelarški mojster Franci Marolt in dr. Aleš Gregorc.

Glavni in odgovorni urednik: Janez Mihelič, univ. dipl. biol., lektorica: Nuša Radinja, prof.

Letna naročnina za leto 2002 za nečlane je 7.700,00 SIT. Posamezna številka stane 700 SIT za člane oz. 750 SIT za nečlane skupaj z 8% DDV. Članarina skupaj z naročnino za Slovenski čebelar je 6.500 SIT. Člani lahko objavijo en brezplačen oglas (20 besed) na leto, nadaljnja beseda je 50 SIT.

Reklamni oglasi: Cela barvna stran na ovitku 100.000 SIT, v sredini 60.000 SIT, pol strani 30.000 SIT, četr strani 14.000 SIT. Popust pri ceni za 3- do 5-kratno objavo je 10%, za 6- do 10-kratno objavo 20%, za celoletno objavo 30%.

Splošni oglasi po 50 SIT za besedo, enako tudi za osmrtnice, ki vsebujejo več kot 40 besed.

Številka žiroračuna pri APP v Ljubljani je: 50100-678-48636, davčna številka: 81079435.

Za naročnike iz tujine - devizni račun: LJ BA SI 2X-900-27260-6274/0 - je letna naročnina 36 US \$.

Priloga za tisk: Prepress d.o.o., Ljubljana, tisk: Tiskarna Ljubljana, d.d., Ljubljana.

Oblikovanje naslovnice: Boštjan Debelak, dipl. inž. arh.

MLETI SLADKOR ZA IZDELAVO POGAČ:

- sladkorni delci so mleti pod 1/100 mm
- čebele lahko zaradi primerne velikosti sladkornih delcev mleti sladkor použijejo

PAKIRANJE:

	Cena z 10% popustom	redna cena
• 5 kg vreča	891,00 SIT	990,00 SIT
• Karton z 8. vrečami po 5 kg (40 kg)		
• 6 kg mletega sladkorja v 10 l vedru zročko	1.431,00 SIT	1.590,00 SIT

INVERTNA SLADKORNA POGAČA

Je pastozna čebelja hrana iz trdih delcev in tekočega dela mletega sladkorja, primerna za prehrano ljudi, z dodanim encimom INVERTAZA. Vsebuje sladkorje: saharozo, glukozo in fruktozo. Velikost mikrokristalov je praviloma manjša od 1/100 mm. Pogača je mikrobiološko neoporečna.

UPORABA:

- za spomladansko dražilno krmiljenje
- za rezervo
- za brezpašno obdobje

INVERTNA POGAČA se ne kvari, je več mesecev nespremenjena in uporabna. Hranimo jo pri temperaturi nad 15 °C, oz. pri sobni temperaturi.

Pakirana v vrečkah po 1kg, ter v kartonu s 30. vrečkami po 1 kg

Cena za 1kg vrečo z 10% popustom: 269,10 Sit

(redna cena: 299,00 Sit)

Točimo sladkorno raztopino FRUTASUN 85 Q 0

Sladkorna raztopina **FRUTASUN 85 Q 0** zaradi visokega procenta fruktoze ne kristalizira.

Razmerje: 76 % suhe snovi
24 % vode

1 liter sladkorne raztopine tehta 1,39 kg

PAKIRANJE:

	Cena z 10% popustom	redna cena
Frutasun 85 Q 0 (točen) - 1 kg	116,10 SIT	129,00 SIT
Frutasun 85 Q 0 - 10 l ročka (13,9 kg)	1.966,50 SIT	2.185,00 SIT
Frutasun 85 Q 0 - 5 l plastenka (6,95 kg)	990,00 SIT	1.090,00 SIT

Vse cene veljajo do razprodaje zalog

Pri nas je možnost plačila z vsemi plačilnimi karticami

Steklena, lesena, kartonska in plastična embalaža, pokrovčki za kozarce, zamaški za steklenice...

- plastične satnice Pierco za nakladne in Kirarjeve panje
- voščene satnice vseh velikosti

Možnost naročanja prodajnih artiklov (po telefonu, faksu, e-pošti), po povzetju, na vaše stroške.

Tržaška 65, 2000 Maribor

Telefon: 02/320-64-52

Faks: 02/332-62-71

e-mail: vema@siol.net

Delovni čas:

pon. - pet.: 8^h - 19^h

sobota: 8^h - 13^h